

Opinnäytetyö AMK

Sosionomin koulutusohjelma

2018

Sanna Lahti, Mira Tuomi

TERVE, TERVE TERVALEPPÄ

– Ulkoryhmätoiminta Itäharjun päivähoitoyksikön
ulko- ja luontoryhmässä

OPINNÄYTETYÖ (AMK) | TIIVISTELMÄ

TURUN AMMATTIKORKEAKOULU

Sosiaalialan koulutusohjelma

Kevät 2018 | 46 sivua, 18 liitesivua

Sanna Lahti ja Mira Tuomi

TERVE, TERVE TERVALEPPÄ

- Ulkoryhmätoiminta Itäharjun päivähoitoyksikön ulko- ja luontoryhmässä

Tämän kehittämistyön raportti on kuvaus ulkoryhmätoiminnasta Itäharjun päivähoitoyksikön ulko- ja luontoryhmässä. Kehittämistyön tavoitteena oli antaa kokonaisvaltaista tietoa ulkoryhmätoiminnasta sekä tuottaa tiivis, mutta kattava esite ulkoryhmästä.

Kehittämistyön toimeksiantaja oli Turun kaupungin Itäharjun päivähoitoyksikön ulko- ja luontoryhmä Tervalepät. Kehittämistyö alkoi marraskuussa 2017 ja saatiin päätökseen toukokuussa 2018. Kehittämistyön tuotoksena syntyi esite ulkoryhmätoiminnasta palvelemaan ennen kaikkea uusia ryhmän lasten vanhempia. Kehittämismenetelminä tässä opinnäytetyössä käytettiin haastattelua ja kyselyä sekä hyödynnettiin aiempaa tietoa aiheesta.

Teknologia- ja kaupunkikeskeisessä maailmassa ulkona olemisen sekä luonto- ja ympäristötiedon merkitys on katoamassa. Tämä kehittämistyö tuo esille niiden tärkeyden ja mahdollisuudet varhaiskasvatukseen näkökulmasta.

Opinnäytetyön nimi "Terve, terve Tervaleppä" kertoo kehittämistyön tuloksista ja tuotoksesta. Terve-sana kuvastaa niin kehittämistyön tuotoksena syntynyttä tervetuloa-esitettä kuin aiemmista tutkimistuloksista ja tämän kehittämistyön tuloksista ilmennyttä tietoa, että ulkoryhmän lapset sairastelevat muita lapsia vähemmän.

ASIASANAT:

varhaiskasvatus, ulkoryhmätoiminta, ulkopedagogiikka, luontokasvatus, ympäristökasvatus.

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree programme in Social Services

Spring of 2018 | 46 pages, 18 pages in appendices

Sanna Lahti and Mira Tuomi

HELLO, HEALTHY TERVALEPPÄ

- Outdoor activity in the Itäharju day care unit's outdoor and nature group

This report of development work is a description of outdoor activity in Itäharju day care unit's outdoor and nature group. The aim of the development work was to give out all-encompassing information about outdoor education and produce a compact yet comprehensive brochure about the outdoor group.

The commissioner of the development work was the outdoor group Tervalepät of Itäharju day care unit of the city of Turku. The development work started in November of 2017 and ended in May of 2018. As a product of the development work a brochure about outdoor group was created to serve primarily the new parents of the children of the group. The methods used in this development work were interview and questionnaire and previous information about the subject was used.

In the technology and urban based world, the meaning of being outside and knowledge of nature and environment is disappearing. This development work brings out the importance and possibilities of those from early childhood education's point of view.

The name of the thesis, "Hello healthy Tervaleppä", comes from the results and product of the development work. Hello describing the welcome brochure created as the product of the development work and healthy describing the results of earlier studies and this development work stating that the children in outdoor groups are sick less than other children.

KEYWORDS:

early childhood education, outdoor activity, outdoor education, nature education, environmental education

SISÄLTÖ

KÄYTETYT LYHENTEET TAI SANASTO	6
1 JOHDANTO	7
2 ULKORYHMÄTOIMINTA VARHAISKASVATUKSESSA	9
2.1 Ulkoryhmätoiminta ja ulkopedagogiikka	9
2.2 Ulkoryhmätoiminnan positiivisia vaikutuksia lapsen kehitykselle	14
3 PEDAGOGIIKKA ULKORYHMÄTOIMINNASSA	19
3.1 Varhaiskasvatussuunnitelma pedagogiikan rakentajana	19
3.2 Oppimisympäristö ja leikki ulkopedagogiikassa	22
4 KEHITTÄMISTYÖN TOTEUTUS	25
4.1 Toimeksiantaja ja kehittämistehtävä	25
4.2 Prosessin kuvaus	26
4.3 Kehittämismenetelmät	29
5 KEHITTÄMISTYÖN TULOKSET	32
5.1 Ulkoryhmätoiminta Tervalepissä varhaiskasvattajien kertomana	32
5.2 Kyselyn tulokset	33
5.3 Tuotos eli esite ulkoryhmästä	36
6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA ARVIOINTI	40
6.1 Kehittämistyön arviointi	40
6.2 Oppimisprosessi ja ammatillinen kasvu	41
6.3 Jatkotutkimus- ja kehittämisideat	42
LÄHTEET	45

LIITTEET

- Liite 1. Webropol-kysely vanhemmille.
- Liite 2. Info ja valokuvien käyttö lupa vanhemmille.
- Liite 3. Tulostettava versio esitteestä.
- Liite 4. Tulostettava versio esitteestä englanniksi.

KUVAT

Kuva 1. Tervaleppien piha sekä kota.	37
Kuva 2. Kuvituskuva Tervaleppien kodasta esitteeseen.	38

KUVIOT

Kuvio 1. Oppimisen malli ulkopedagogiikassa (Dahlgren ym. 2007, 27).	10
Kuvio 2. Palmerin puumalli (Hujala & Turja 2017, 215).	13
Kuvio 3. Lapsen kehityksen osa-alueet (Koivunen & Lehtinen 2015, 141).	14
Kuvio 4. Pedagogisen toiminnan viitekehys (Opetushallitus 2016).	21
Kuvio 5. Prosessin kuvaus aikatauluineen.	27
Kuvio 6. Haastatteluissa ilmenneet keskeiset asiat.	32
Kuvio 7. Kyselyssä ilmenneet tyytyväisyyden takaajat.	36

KÄYTETYT LYHENTEET TAI SANASTO

Didaktinen	Opettavainen
Friluftsförbundet	Ruotsalainen kansalaisjärjestö, joka aktiivisesti promotoi ulkoelämää
Luonnossa kotonaan	Suomen Ladun koordinoima toimintamuoto, joka keskittyy esim. varhaiskasvatuksessa toteutettavaan luontoliikuntaan ja ympäristö- ja luontokasvatukseen
NCU	Ruotsin kansallinen ulkopedagogiikan keskus
Vasu	Varhaiskasvatussuunnitelma

1 JOHDANTO

Vanhempien kiireet ja paine työn parissa ja lisääntynyt luontolukutaidottomuus ovat lisänneet tarvetta liikuntaan ja luotoon liittyville palveluille (Polvinen ym. 2012, 5). Teknologiapainotteisessa maailmassa unohtuu helposti, että ihmisten elämä sitoutuu maapallon, sen eliöstön ja ilmakehän hyvinvointiin. Lapset ja nuoret vieraantunut luonnosta, vaikka luontoympäristön selviytymisen näkökulmasta kriittinen aika on nyt. Vieraantuminen luonnosta on maapallon tulevaisuudelle kohtalokasta. (Wahlström & Juusola 2017, 13.) Luonnosta vieraantumiseen vaikuttavat mm. pelit, internet ja media. Lisäksi luonnosta vieraantumisesta kertoo myös se, että lapsien lempipaikat ovat siirtyneet sisätiloihin. Luonnon yhteyttä omaan tai yhteiskunnan hyvinvointiin ja kestäväen kehityksen merkitystä ei ehkä ymmärretä. Luonnosta vieraantumisella on vaikutuksia myös lapsen fyysiseen kehitykseen. (Polvinen ym. 2012, 8.) Suurin osa lapsista asuu tällä hetkellä taajamissa. Lasten arkinen todellisuus koostuu sisäliikuntaharrasteista, tietokonepeleistä ja kauppakeskuksista. Vanhemmat eivät välttämättä vie lapsiaan metsään eivätkä mummolatkaan enää sijaitse maaseudulla. Näistä syistä johtuen päiväkodin rooli lasten luontosuhteen muodostumisessa on merkittävässä asemassa. (Sahi 2014, 5.)

Ulkoryhmätoiminta on ulkona tapahtuvaa varhaiskasvatusta, jossa näkyy varhaiskasvatussuunnitelman mukainen pedagogiikka. Peruseriaatteena on, että lapset ovat ulkona koko päivän. Lähdeviitteen mukaan ulkona ja luonnossa oleminen kehittää lapsen motorikkaa sekä mielikuvitusta. Lisäksi lasten ruokahalun on huomattu olevan suurempi sekä riittävä ulkoilma ja happi myös rauhoittavat lapsia. Unensaantikin on helpompaa. Suomalaisissa päiväkodeissa on jo yleistä painottaa luontokasvatusta, vaikka täysipäiväisiä ulkoryhmiä ei vielä olekaan kovin montaa. (YLE uutiset 2015.) Tämän opinnäytetyön toimeksiantaja, Turun kaupungin Itäharjun päivähoitoyksikön ulkoryhmä Tervalepät, on Suomen ensimmäinen kunnallinen kokopäiväisesti ulkona toimiva varhaiskasvatuksen ryhmä.

Toisin kuin esimerkiksi ruotsin kielessä (utomhuspedagogik), suomen kielessä ei ole vaikiintunutta käsitettä määrittelemään ulkoryhmätoimintaa. Tämä osaltaan myös hankaloitti tiedonhakua aiheesta, sillä aihetta käsitellään monen eri käsitteen alla, kuten ulkoryhmätoiminta, ulkopedagogiikka, ulkoilmapedagogiikka ja ulko-opetus. Tässä opinnäytetyössä käytetään pääasiallisesti termiä ulkoryhmätoiminta, sillä se oli toimeksiantajan käyttämä termi kuvaamaan toimintaa jo aiheenvalinnan vaiheessa.

Teoriaosuudessa ulkoryhmätoimintaa avataan mahdollisimman laajasti käsitteen määrittelystä eri osa-alueisiin, jotka ovat olennainen osa Itäharjun päivähoitoyksikön ulko- ja luontoryhmän toimintaa. Ulkoryhmätoiminta perustuu vahvasti sen pohjalle, että ulkona ja luonnossa olemisella on paljon positiivisia vaikutuksia lapsen kokonaisvaltaiselle kehitykselle. Huomion arvoista on, ettei ulkoryhmä perustu ainoastaan ympäristö- ja luontokasvatukselle, vaan se on varhaiskasvatussuunnitelman mukaista pedagogista toimintaa. Varhaiskasvatussuunnitelma ei ole enää vain toimintaa ohjaavaa, vaan varhaiskasvatuksen toiminnan tulee olla varhaiskasvatussuunnitelman mukaista.

Opinnäytetyössä kuvataan kehittämistyön prosessi sekä siinä käytetyt kehittämismenetelmät, joita oli haastattelu, kysely ja aikaisemman tiedon hyväksikäyttö. Kehittämistyön tulokset ja tuotoksena syntynyt esite esitellään luvussa 5. Opinnäytetyön lopussa esitetään kehittämisprosessin arviointia sekä kehittämisprosessin aikana heränneitä ajatuksia siitä, miten ulkoryhmätoimintaa voisi tästä eteenpäin kehittää.

2 ULKORYHMÄTOIMINTA VARHAISKASVATUKSESSA

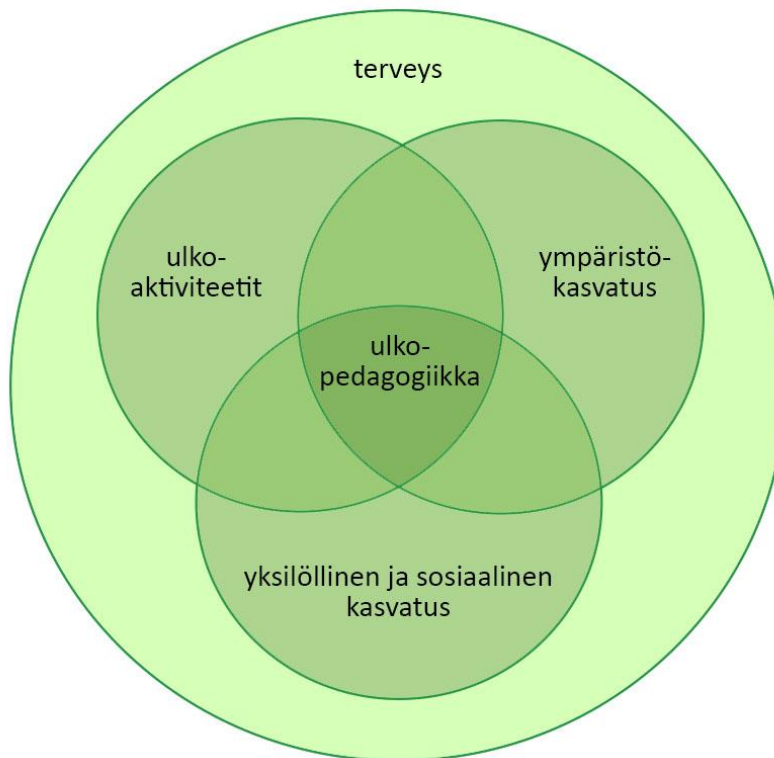
Ulkoryhmätoiminta on ulkona tapahtuvaa varhaiskasvatusta. Ulkoryhmätoiminta käsitteenä ei ole vielä vakiintunut täysin, joten siitä on niukasti löydettävissä tutkimuksia ja tietoa. Sen sijaan tutkimalla ulkoryhmätoiminnan lisäksi ulkopedagogiikkaa, ympäristökasvatusta, luontokasvatusta, ulkoilmapedagogiikka sekä ulko-opetusta saadaan käsitteistöä laajennettua ja sen myötä myös teoriatietoa. Vaikka edellä mainitut sanat eivät tarkoita täysin samaa, ne ovat silti jollain tapaa rinnastettavissa ja kaikista löytyvää tutkimustietoa on käytetty hyödyksi tässä opinnäytetyössä. Ulkoryhmätoiminta on myös suhteellisen uutta toimintaa Suomessa, joten tämän vuoksi aiheesta löytyy enemmän tutkimuksia ulkomailta, kuten Ruotsista. Tässä luvussa käsitellään ulkoryhmätoimintaa usean samankaltaisen käsitteen näkökulmasta.

2.1 Ulkoryhmätoiminta ja ulkopedagogiikka

Ulkopedagogiikalle on useita eri määritelmiä. Kaikille yhteistä on pyrkimys unohtaa perinteinen koululuokka ja että oppiminen tapahtuu ulkona. (Fredriksson 2017, 4.) NCU:n (Nationellt Centrum för Utomhuspedagogik) määritelmän mukaan ulkopedagogiikassa muun muassa oppiminen siirretään luonto- ja kulttuurimaisemiin, siinä korostuu aistillisten kokemusten ja kirjallisen sivistyksen välinen yhteys ja paikan merkitys oppimisessa nousee esille. (Linköpings Universitet 2018) Tyypillistä ulkoryhmätoiminnalle on toiminnallinen orientaatio oppimiselle, jossa korostuu tiedon kehitys toiminnan kautta. Oppimisympäristö on sekä oppimisen paikka että kohde. Ulkoryhmätoiminta on ennen kaikkea tapa oppia. Kulttuurisissa ja luontoympäristöissä oppiminen on muutakin kuin raikkaan ilman tai liikunnan saamista. Ulkoryhmätoiminta antaa mahdollisuuden tunteiden, toiminnan ja ajatusten vuorovaikutukselle, toisin kuin perinteisessä luokahuoneopetuksessa. (Szczepanski 2006, 3.) Mikä tahansa aihe on sovellettavissa ulkona oppimisen pedagogiikkaan. Oppiminen on toimintaa ja tekemistä, jossa vuorottelee kokemuksellinen oppiminen ja kirjatiedon omaksuminen. (Sahi 2014,14.) Luonto leikkiympäristönä on kaikille lapsille tasa-arvoinen ja fyysinen ympäristö, joka voi tuottaa sellaisia kokemuksia, jotka vahvistavat lapsen itsetuntoa ja minäkuvaa (Parikka-Nihti & Suomela 2014, 94). Lapsen tarve tiedon halun tyydyttämiseen, liikkumiseen ja yhdessäoloon toteutuu parhaiten luonnossa, vuoden ympäri, säällä kuin säällä. Aikuiset toimivat toiminnan

turvallisten raamien luojina ja muut lapset muodostavat tärkeän sosiaalisen kasvuympäristön. (Sahi 2014, 93.)

Ulkopedagogiikan identiteetti näkyy, niin muokatuissa ympäristöissä, että muokkaamattomissa ympäristöissä. Ulkoryhmätoiminnan teoreettisessa perspektiivissä määritellään oppimisen sijainti; missä oppiminen tapahtuu. Fyysinen, luonnollinen ja kulttuurinen oppimisen sisältö määrittää ulkoryhmätoiminnan didaktisen luonteen. Ulkopedagogiikan ilmiölle on luonteenomaista fyysinen läsnäolo jo sen holistisen luonteen vuoksi. Kuitenkaan ulkoryhmätoiminta ei ole automaattisesti holistisempaa kuin perinteinen opetus, sillä tietämättömän opettajan käsissä todellisuuskin voi altistua fragmentaatiolle. (Szczepanski 2006, 3.)

Kuvio 1. Oppimisen malli ulkopedagogiikassa (Dahlgren ym. 2007, 27).

Ulkona oppimisen malli (Kuvio 1) todentaa miten oppiminen on oppimisympäristön, aktiviteettien, pienten ja suurten ryhmien vuorovaikutuksen, yksilöllisen ja sosiaalisen kehityksen sekä terveyden vuorovaikutuksesta riippuvaista. Terveydentilalla on yhteys ihmisen hyvinvointiin ja potentiaaliseen haluun oppia. Muistikapasiteetti, motivaatio ja halu

oppia kasvavat, kun ihminen voi fyysisesti ja psyykkisesti hyvin. (Dahlgren ym. 2007, 27.)

Ruotsissa ulkoryhmätoimintaa on ollut jo vuosikymmenien ajan Friluftsrämjandetin alaisena I Ur och Skur- ja Skogsmulle-päiväkodeissa. Sen tavoitteena on, että jokainen lapsi saa kasvaa ulkoilun, leikin, liikkeen, jännityksen ja kaikkien aistien kokemusten kautta. Luonnossa lapset oppivat jokamiehenoikeuksia ja suojelemaan luontoa. Friluftsrämjandetin pedagogiikan peruspilarin mukaisesti lapsen tulee saada leikkiä ja oppia kaikkien aistien ja kehon avulla. (Friluftsrämjandet 2018.) Luonnossa kotonaan on Suomen ladun Friluftsrämjandetin innoittama toimintamuoto esimerkiksi varhaiskasvatuksen luontoliikuntaan sekä luonto- ja ympäristökasvatukseen. Sen toiminnan perustana on ulkoilmaelämä, jota toteutetaan säällä kuin säällä vuoden ympäri. Luonnossa kotonaan-toiminnan keskiössä on leikkivä, liikkuva ja ainutlaatuinen lapsi ja siinä korostuu leikki, luonnossa liikkuminen, kiireetön yhdessäolo ja yhdessä tekeminen. Toiminnassa lupaudutaan myös ulkoilemaan useita tunteja päivässä, lähiluonnossa retkeilyyn, leikkivälineiden löytämiseen ensisijaisesti luonnosta, pitkäkestoisen leikin mahdollistamiseen, monipuoliseen liikkumiseen ja kestävän elämäntavan arvojen vaalimiseen. (Suomen Latu 2018.)

Metsämörri-toiminta on luotu tavoitteenaan ympäristö- ja luontokasvatus (Metsämörriohjaajat 2018). Toiminnassa lapset innostetaan leikkimään, liikkumaan, ihmettelemään ja tutustumaan lähiluontoon Metsämörriin avulla (Suomen latu 2018). Metsämörri-hahmo on lasten ja eläinten ystävä, joka asuu metsässä. Se pystyy puhumaan eläinten kanssa ja on tästä syystä kykenevä kertomaan lapsille metsän tapahtumista. Metsämörri opettaa luonnonsuojelua: ettei luontoa roskattaisi ja eläimet viihtyisivät luonnossa. Metsämörri-toimintaa harjoitetaan myös päiväkodeissa ja lapset on jaoteltu ikänsä mukaisesti ryhmiin: 3-4-vuotiaat Myttyset ja 5-6-vuotiaat Mörrit. (Peimarin latu ja polku 2018.)

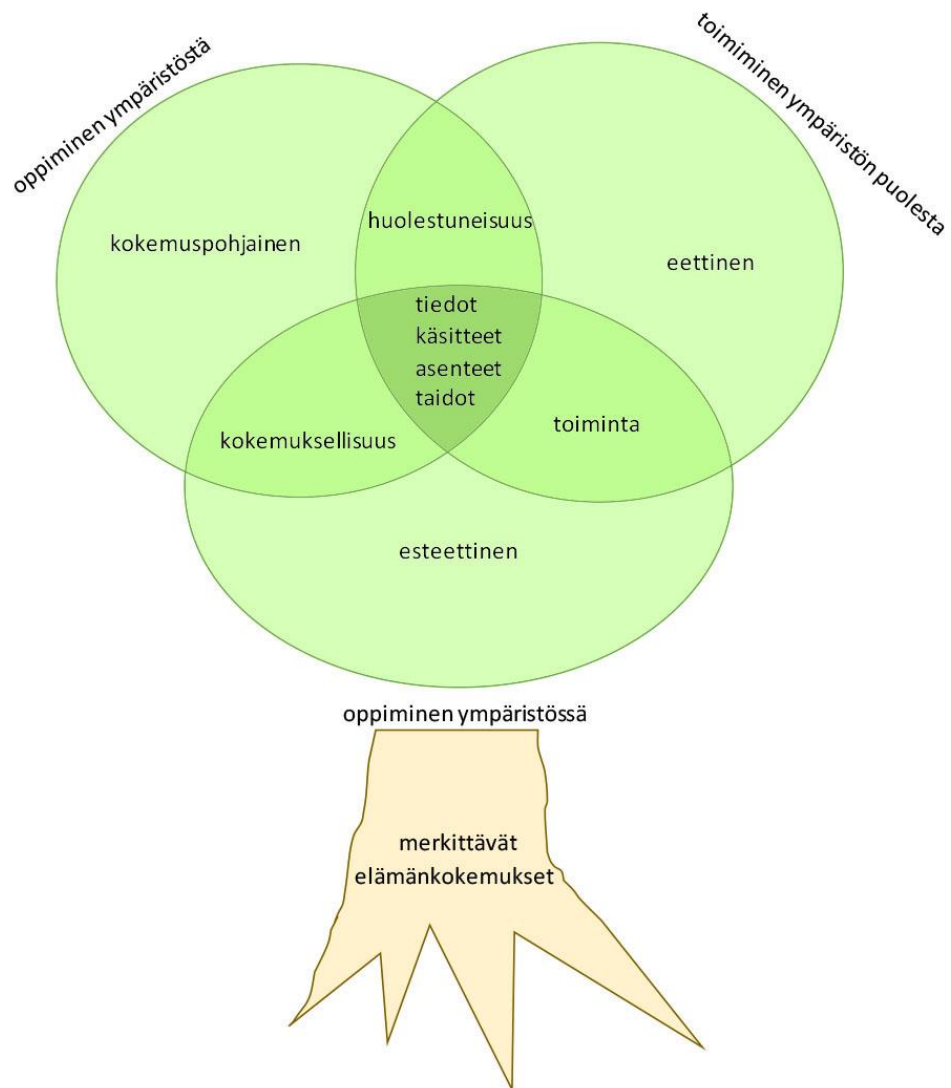
Luonto- ja ulkoryhmätoiminta rinnastetaan usein ympäristökasvatukseen. Ympäristökasvatus kuitenkin on laajempi käsite. Ulkoryhmätoiminta voidaan sisällyttää ympäristökasvatukseen. Ympäristökasvatuksesta löytyy huomattavasti enemmän tutkimuksia ja teoksia, kuin ulkoryhmätoiminnasta tai ulkopedagogiikasta, jotka ovat etenkin Suomessa vielä melko uusia käsitteitä. Ympäristökasvatuksessa tavoitteena on kestävän elämäntavan liittäminen kasvatukseen sekä opetukseen. Näin arvot, asenteet, tiedot ja taidot on helpompi omaksua lapsen arjen toimintaan. Lisäksi ympäristökasvatuksen tavoitteena on vahvistaa ihmisten tietoa siitä, kuinka ensiarvoisen tärkeässä asemassa ympäristö on elämän ja hyvinvoinnin kannalta. (Hujala & Turja 2017, 210-212.)

Vihreä lippu on esimerkiksi päiväkotien kestävän kehityksen ohjelma. Sen periaatteissa korostuu lasten osallisuus aktiivisina projektin toimijoina, ympäristökuormituksen vähentäminen ja kestävän kehityksen kasvatus jokapäiväisessä toiminnassa. Kasvattajille Vihreä lippu työkalu kestävän kehityksen ja osallisuuden tavoitteiden toteuttamiseen ja lapsille ympäristömyönteisiä toimintatapoja, jotka välittyvät myös lasten koteihin. (Vihreä lippu 2017.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2016) ympäristökasvatus on osa pedagogista toimintaa. Sen mukaan ympäristökasvatus koostuu kolmesta ulottuvuudesta; oppimisesta ympäristössä, oppimisesta ympäristöstä ja toimimisesta ympäristön puolesta ja näiden sulautumisesta yhteen monissa tilanteissa. Ympäristökasvatuksen kohdalla oppimisympäristön laajeneminen päiväkodin ulkopuolelle on konkreettisinta, mutta tärkeää myös muissa oppimisen alueissa. (Ahonen 2017, 261.)

Palmerin puumalli (Kuvio 2) on yksi käytetyimmistä teoreettisista malleista ympäristö- ja luontokasvatuksessa. Se on hyvä pohja sille, kun pohditaan ympäristökasvatuksen toteuttamista varhaiskasvatuksessa. Siinä kiteytyy ympäristöopetuksen valtava monitahoisuus. Puumallissa perustan ympäristökasvatukselle luovat merkittävät elämäkokemukset. Mallia tehtäessä erilaisissa tutkimuksista kävi ilmi, että lapsuuden rikkaita ympäristökokemuksia luonnossa pidettiin tärkeimpinä tukitekijöinä ympäristövastuullisen elämäntapojen omaksumisessa. Tärkeänä pidettiin myös lapsuuden aikaisia roolimalleja. Tämä kertoo varhaiskasvattajille, että jo päiväkodissa tärkeänä pidetyt retket tulevat olemaan pitkälle keskeisessä asemassa ympäristökasvatuksessa. (Hujala & Turja 2017,

213-214.)

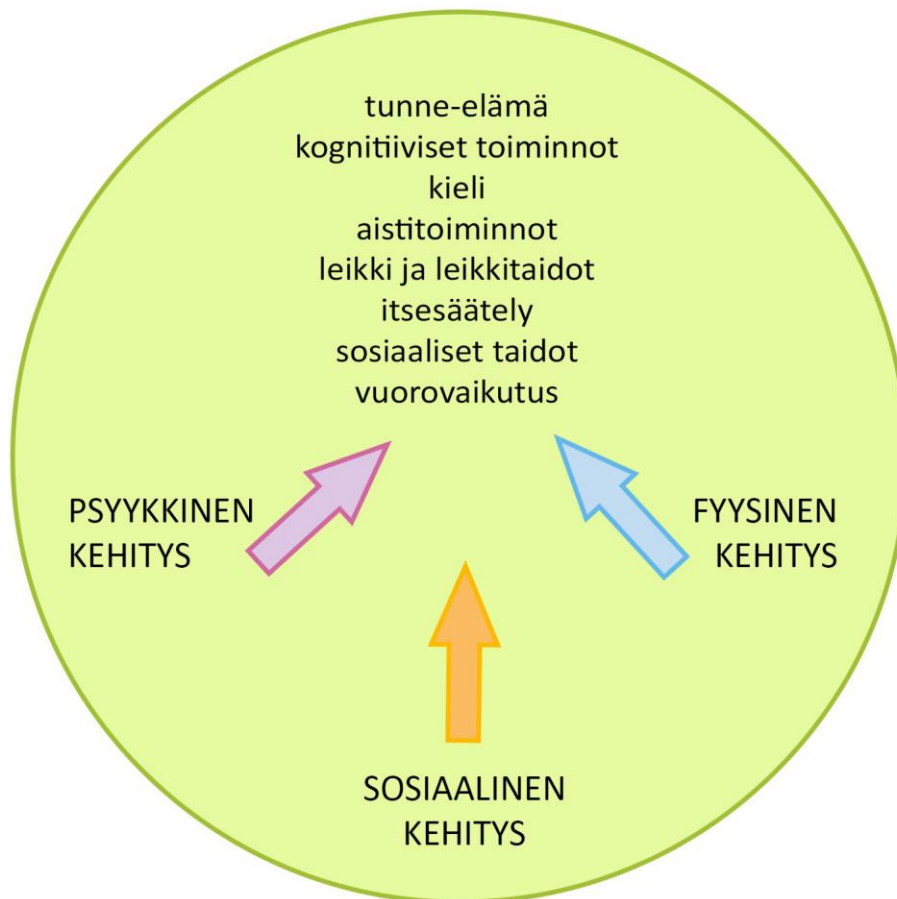

Kuvio 2. Palmerin puumalli (Hujala & Turja 2017, 215).

Puumallin lehvästössä näkyy ympäristökasvatuksen sisällöt. Sisällöt ovat oppiminen ympäristössä, oppiminen ympäristöstä sekä toimiminen ympäristön puolesta. Nämä kolme sisältöä on kuvattu lehvästöön siksi, että ne ovat Palmerin mukaan sisällöltään kaikki yhtä tärkeitä ympäristökasvatuksessa ja ne kietoutuvat toisiinsa useinkin. Palmer liittää ympäristössä oppimiseen toiminnallisuuden sekä kokemuksellisuuden. Lisäksi puumallissa tulee esille ympäristön tutkiminen ja tiedon hankkiminen sieltä. Kolmantena puumallissa nostetaan esiin osallistuminen ja vaikuttaminen. Lapsen on näin ollen hyvä antaa vaikuttaa pienestä pitäen ympäristöönsä koskeviin asioihin, sillä siten hän todennäköisemmin tulevaisuudessakin vaikuttaa aktiivisesti ympäristöasioissa. (Hujala & Turja 2017, 216-220.)

2.2 Ulkoryhmätoiminnan positiivisia vaikutuksia lapsen kehitykselle

Lapsen kehitystä kuvaillaan ja esitellään erilaisilla yleispiirteillä, jotka on sijoitettu kehityskaareen keskimääräisten arvioiden perusteella. Lapsen kehitykselle tyypillistä on, että ensin kehittyy tarkkaavaisuus, sitten motoriikka ja sen jälkeen kieli. (Koivunen & Lehtinen 2015, 128.) Holistisen eli kokonaisvaltaisen näkökulman mukaan kehitys sisältää fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kehityksen osa-alueet, jotka vaikuttavat kaikki toisiinsa (Kuvio 3). Kehityksen eri osa-alueita voidaan jaotella monella eri tavalla. (Koivunen & Lehtinen 2015, 141).

Kuvio 3. Lapsen kehityksen osa-alueet (Koivunen & Lehtinen 2015, 141).

Luonnossa liikkuminen tukee kokonaisvaltaista kehitystä. Luonto tarjoaa oivan paikan motoriikan, koordinaatiokyvyn, tasapainon ja hienomotoriikan harjoittamiseen. Luon-

nossa tarkkailu ja puuhailu opettavat syy-seuraussuhteita ja kehittävät ongelmanratkaisutaitoja ja mielikuvitus kiihottuu. Luonto tarjoaa aistimuksia rakennettua ympäristö enemmän ja lapset kehittyvät luonnossa liikkueensa itsestään. (Tuomaala & Myyryläinen 2002, 17-18.) Luonto tarjoaa monipuolisen ympäristön yksilöllisten liikuntataitojen kehittymiselle, se kehittää mielikuvista ja luovuutta (Suomen Latu 2017). Tarkkaavaisuus ja keskittymiskyky vahvistuvat luonnossa liikkumalla. Luonto tarjoaa innostavan ja hoiavaan ympäristön itsetuntemuksen ja hyvinvoinnin vahvistamiseen. Luonnossa koetut aistikokemukset lisäävät myötätuntoa luontoa, ihmisiä ja eläimiä kohtaan. (Wahlström & Juusola 2017, 8.)

Alle kouluikäisen lapsen *motoristen taitojen kehittymisen* perusta on toiminnallisuus, lapsilähtöisyys ja mahdollisuus kokeiluun (Parikka-Nihti & Suomela 2014, 91). 3-vuotiaan lapsen liikkumisen perustaidot alkavat vahvistua ja hän alkaa hallita omaa liikkumistaan yhä paremmin. Eli niin sanotut karkeamotoriset taidot kehittyvät yhä vahvemiksi. Useimmat 3-vuotiaat osaavat hypätä jo tasajalkaa sekä seistä yhdellä jalalla. 3-vuotias lapsi voi hyvin jo alkaa opetella myös pyöräilyä. Kyseisessä iässä lapsi tarvitsee tilaa ja välineitä leikkinsä tueksi niin sisällä kuin ulkona. (MLL 2018b.) 4-5-vuotiaat ovat jo huomattavasti rohkeampia liikkeissään, ja he hyppivät sekä kiipeilevät hieman uhkarohkeastikin paikasta toiseen. Liikkeisiin alkaa tulla yhä enemmän voimaa ja niitä lapsi testaileekin aika ajoin. (MLL 2018c.) 5-vuotiaalla lapsella alkaa olla kaikki motorisen kehityksen perusvalmiudet. Hänellä on valmiudet opetella uimaan, hiihtämään, pyöräilemään sekä luistelemaan. 5-vuotias osaa toimia jo pitkälti itsenäisesti esimerkiksi pukeutumista ja vessatilanteissa. (Koivunen & Lehtinen 2015, 161.)

Luonnonmukainen ympäristö tarjoaa lapsen taitojen kehittämiseksi ja oppimiselle paljon. Epätasaiset ja vaihtelevat pinnat, maaston muodot, kivet, puut sekä kerättävät ainekset mahdollistavat motoristen taitojen kehityksen. Lapsella on mahdollisuus harjoittaa tasapainon hallintaa, kiipeilyä, ryömimistä, kaivamista, keräämistä ja rakentelua. Luonnonmukainen ympäristö mahdollistaa monipuoliset leikit. Sensomotoriset taidot kehittyvät taas luonnon monipuolisuuden ansioista, sillä sieltä löytyy paljon erilaisia pintoja, värejä, muotoja, tuoksuja, tuntemuksia ja ääniä. Lapsi pääsee näin käyttämään eri aistejaan ja havaitsemaan tätä kaikkea itsenäisesti. (Parikka-Nihti & Suomela 2014, 78.) Karkeamotoriikka, tasapaino ja koordinaatiokyky kehittyvät, kun lapsi hyppii, kiipeilee ja tasapainoilee. Lihaksisto kehittyy parhaiten vaihtelevassa maastossa liikkueessa, mitä luonto itsessään tarjoaa. (Nikkinen 2000, 49-50.) Eri vuodenajat tarjoavat mahdollisuuksia erilaiseen luonnossa liikkumiseen (Suomen latu 2018).

Lapsen *kielen kehittymiseen* vaikuttaa, aivotoiminnan kehittymisen lisäksi, lapsen ja hänen ympäristönsä kiinteän vuorovaikutuksen tulos. Kielen kehittyminen on kiinteästi liitoksissa myös lapsen muuhun kognitiiviseen kehitykseen. Lisäksi leikillä on todettu olevan yhteys lapsen kielen kehitykseen. (Koivunen & Lehtinen 2015, 153-154.) 3-vuotias lapsi on mallioppija. Hän ottaa paljon mallia vanhemmistaan, joten kolmevuotias osaa tuottaa jo lähes kokonaan ymmärrettävää puhetta. Lapsen uteliaisuus herää ja hän kyseleekin paljon erilaisista asioista. (MLL 2018b.) Puheessa esiintyy paljon käsky-, kielto- ja kysymyslauseita, sekä verbien taivutus eri aikamuotoihinkin alkaa luonnistua. Lapsi oppii 3-4 vuoden iässä kuvailemaan esineitä sekä yksinkertainen loruttelu on nautinnollista. Nelivuotias lapsi kykenee lisäksi jo vuoropuheluun. Viisivuotiaana puhe alkaa muistuttaa jo aikuisen käyttämää puhetta, vaikka joitakin taivutusvirheitä voi esiintyä. Tämän ikäinen lapsi osaa käyttää jo joitakin ajanmääreitä kuten tänään ja huomenna. (Koivunen & Lehtinen 2015, 155.)

Ulkoympäristö tarjoaa virikkeitä lasten huomion ja mielenkiinnon herättämiseksi. Luonnon materiaalit tarjoavat lukemattomia mahdollisuuksia oppimiseen, leikkiin ja vastamaan lasten uteliaisuuteen. Ajattelu, luovuus ja ongelmanratkaisukyky kehittyvät lasten keksiessä uusia tarkoituksia eri asioille (esimerkiksi puunoksa voi olla kynä). Luonnon elementtien tutkiminen edesauttaa lasten ymmärrystä luonnon rikkaudesta ja monimuotoisuudesta. Ne tarjoavat matemaattisia ja kielellisiä oppimisen mahdollisuuksia. (Bento & Dias 2017, 2.) Sara Knightin (2009) tutkimuksessa (ks. Parikka-Nihti & Suomela 2014, 81-82) luonnonmukaisella ympäristöllä havaittiin myös olevan positiivisia vaikutuksia kielellisten valmiuksien kehittymiseen, keskittymiskykyyn sekä motivaatioon. Samassa tutkimuksessa myös nostettiin esiin motoristen taitojen kehittyminen sekä ympäristöön liittyvän oppimisen ja ymmärryksen lisääntyminen. Lasten leikit lisäksi monipuolistuivat ja luovuus lisääntyi lasten toiminnassa ympäristön ansioista. Viimeisenä huomiona tutkimuksessa nostettiin esiin lasten ja työntekijöiden sairauspoissaolojen määrän vähentyminen, kun oppimisympäristö oli luonnonmukainen. (Knight 2009, Parikka-Nihti & Suomelan 2014, 81-82 mukaan.)

Lapsen *sosiaaliset taidot* alkavat kehittyä huomattavasti kolmen ja kuuden ikävuoden välillä (Koivunen & Lehtinen 2015, 175). Kolmevuotiaat lapset alkavat jo kaivata kavereita leikkeihinsä. Yhteisleikki on edelleen paikoittain haastavaa, mutta 3-vuotias pystyy jo opettelemaan sosiaalisia taitoja leikin avulla. Neljättä ikävuotta lähestyttäessä lapsi osaa jo odottaa vuoroaan sekä jakaa leluja kavereiden kanssa. Roolileikit löytävät myös paikkansa lapsen leikeissä, sillä mielikuvitus alkaa olla vahvasti mukana. (MLL 2018b.)

Lähestyttäessä viidettä ikävuotta lapsi pystyy jo osoittamaan myötätuntoa sekä lohduttamaan toista. Riitatilanteissa lapsi pystyy jo selvittämään asioita neuvottelemalla fyysisen kontaktin sijaan. Tässä iässä alkaa myös muiden mielipiteiden vaikutus näkyä, sekä vertailu ikätovereihin on tavanomaista. Lisäksi lapsi osaa pohtia hyvän ja pahan sekä oikean ja väärän eroa. Vilkas mielikuvitus voi kuitenkin värittää tarinoita runsaastikin ja tarinoiden todenmukaisuutta joutuu välillä hieman kyseenalaistamaan. (MLL 2018c.)

Ympäristön ja vuodenaikojen monipuolisuus antaa mahdollisuuden sosioemotionaalisten taitojen kehittymisen. Lisäksi luonnosta huolehtiminen sekä itsestä ja muista riippumattomien ilmiöiden ymmärtäminen, esimerkiksi säätilat, ovat oivia tilanteita lapselle opetella sietämään pettymyksiä sekä kasvattaa omaa itsetuntoa. On lisäksi todettu, että nämä edellä mainitut ympäristön tarjoumat myös parantavat lapsen keskittymiskykyä sekä rikastuttavat mielikuvitusta ja tätä myöten monipuolistavat leikkejä. Monipuolinen ympäristö tarjoaa lisäksi mahdollisuudet erilaisiin leikkimateriaaleihin sekä rakentelumahdollisuuksiin. Tällä taas on selkeä vaikutus vuorovaikutustaitoihin, sillä lapsi kommunikoi, kuvailee, suunnittelee leikkejä, toteuttaa niitä yhdessä muiden kanssa, kuvittelee ja kokeilee erilaisia rooleja. (Parikka-Nihti & Suomela 2014, 78.) Lasten sosiaalinen ja emotionaalinen kehitys kasvaa ulkona leikkimisen avulla. Luonnossa liikkuminen stimuloi aivojen kasvua, etenkin 3-6-vuotiailla lapsilla. Ulkona liikkuvat lapset ovat keskittyneempiä, rauhallisempia ja terveempiä. (Friluftsförbundet 2017.) Luonto ympäristönä vaikuttaa lasten itsetunnon ja itseluottamuksen kehittymiseen. Lisäksi se edesauttaa lasten sosiaalisten suhteiden muodostumista, esimerkiksi riitely vähenee huomattavasti ja leikkiminen on sopuisampaa. (Knight 2009, Parikka-Nihti & Suomelan 2014, 81-82 mukaan.)

Lapsi on yksilö, joka alkaa kehittyä erilaisten ryhmien ja sosiaalisten yhteisöjen jäseneksi. Tätä kutsutaan *sosiaalisesti kehitykseksi*. Sosiaaliset taidot taas ovat niitä valmiuksia, joilla lapsi ratkaisee ongelmia ja saavuttaa tavoitteita sosiaalisissa tilanteissa myönteisin lopputuloksin. Sensitiivinen vuorovaikutus aikuisen ja lapsen välillä on tärkeässä asemassa lapsen omien vuorovaikutustaitojen kehittymisessä. (Koivunen & Lehtinen 2015, 174.) Kalland (2014) jakaa aikuisen ja lapsen välisen vuorovaikutuksen kolmeen osaan: säätelevään vuorovaikutukseen, tyydyttävään vuorovaikutukseen sekä rikastuttavaan vuorovaikutukseen. Säätelevässä vuorovaikutuksessa aikuinen tynnyttää, rauhoittaa ja ottaa vastaan tunteita. Aikuinen auttaa lasta hahmottamaan toimintaa ja sen sääntöjä, sekä rajaa sitä. Tyydyttävässä vuorovaikutuksessa emotionaalisia sekä fyysisiä tarpeita tyydytetään samanaikaisesti. Rikastuttavassa vuorovaikutuksessa taas

aikuinen innostuu, seuraa, kiinnostuu ja on utelias siitä, mitä lapsen mielessä pyörii. Aikuinen tukee lasta sopivasti, antaa lapselle sopivia haasteita eikä ohjaa lasta liikaa. (Kalland 2014)

Luonto oppimisympäristönä tarjoaa lapselle *kognitiivisten taitojen* kehittymisen, kun lapsi hahmottaa ympäristön monimuotoisuuden. Lapsi hahmottaa luonnon elinympäristönä ja tutustuu siellä eläviin lajeihin ja yksilöihin. Lapsi oppii ymmärtämään, että tästä oppimisympäristöstä löytyy elotonta ja elollista, sekä luonto kokee jatkuvasti erilaisia muutoksia. Lapsi opettelee tekemään havaintoja, luokittelemaan asioita sekä oppii käyttämään erilaisia käsitteitä. Tietojen karttuessa myös lapsen ymmärrys kasvaa. Yhdessä toimiminen ja luonnon kunnioittaminen tarjoavat lapselle mahdollisuuden kehittää ongelmanratkaisutaitojaan. (Parikka-Nihti & Suomela 2014, 78.) Vuodenaikojen vaihtelu auttaa aikakäsityksen jäsentämisessä (Tuomaala & Myyryläinen 2002, 44).

Hienomotoriset taidot kehittyvät huomattavasti 3-5 ikävuoden aikana. Kolmevuotias harjoittelee jo kynäotetta sekä perusmuotojen piirtämistä, mutta kätsisyys lapsella ei vielä ole vakiintunut. 4-5-vuotias osaa jo käyttää saksia sekä piirtää mallista. 5-vuotiaalla kätsisyys alkaa jo vakiintua sekä kynän käyttäminen on jo luontevaa. Viisivuotias osaa jo piirtää perusmuotoja erikoisempia kuvioita sekä jäljentää numeroita. Myös oman nimen kirjoitus onnistuu. (Koivunen & Lehtinen 2015, 161.) Luonnossa lapsi pystyy harjoittamaan hienomotorisia taitoja leikkimällä ja poimimalla pieniä esineitä (Nikkinen 2000, 49-50).

Nikkinen (2000) kertoo Ruotsissa tehdystä tutkimuksesta, jonka mukaan enemmän ulkoilevat lapset ovat vähemmän ulkoilevia lapsia terveempiä. Siinä tutkittiin ulkoilmaelämän vaikutuksista lapsen kehitykseen, terveyteen ja luontoymmärryksen omaksumiseen. Tutkimuksessa vertailtiin Tukholmassa sijaitsevia luontopäiväkoteja ja tavallisia päiväkotia. Tulosten mukaan luontopäiväkotien lapsilla oli vähemmän poissaoloja myös infektiosesonkien aikana ja poissaolot olivat tavallisia päiväkotilapsia lyhkäisempiä. Myös henkilökunta sairasti luontopäiväkodeissa vähemmän. Tutkimusryhmän mukaan resistentit bakteerit lisääntyvät koko ajan ja etenkin ympäristössä, jossa käytetään paljon antibiootteja. Sanotaan, että stressihormonien määrä laskee luonnossa, joka nostaa vastustuskykyä. Tutkimustulokset puoltavat myös tätä näkemystä. Ulkopainotteinen toiminta vähentää siis lasten ja kasvatushenkilöstön sairastelua. (Nikkinen 2000, 15-16.) Benton ja Diasin (2017) mukaan vuorovaikutus luonnon elementtien kanssa auttaa immuniteetin kasvamisessa. Heidän tutkimuksensa mukaan ulkona olemisellä on myös helpottava vaikutus hengitys- ja iho-ongelmiin.

3 PEDAGOGIIKKA ULKORYHMÄTOIMINNASSA

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaan varhaiskasvatus on tärkeä vaihe lapsen oppimisen ja kasvun tiellä. Varhaiskasvatus on suomalaisen koulutusjärjestelmän osa. Varhaiskasvatuksen tarkoituksena on tukea ja täydentää kodeissa tapahtuvaa kasvatusta ja vastata omalta osaltaan lapsien hyvinvoinnista. Varhaiskasvatus on suunnitelmallinen ja tavoitteellinen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, pedagogisella painotuksella. (Opetushallitus 2016, 8.)

3.1 Varhaiskasvatussuunnitelma pedagogiikan rakentajana

Varhaiskasvatuksen toteutus on Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaista. Varhaiskasvatuksen perusteet on Opetushallituksen valtakunnallisesti antama määräys ja sen tarkoituksena on luoda jokaiselle varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella yhdenvertaiset edellytykset kokonaisvaltaiselle kasvulle, kehitykselle ja oppimiselle sekä tukea ja ohjata varhaiskasvatuksen toteutumista, kehittämistä ja järjestämistä. Lisäksi sen on tarkoitus edistää laadukkaan ja yhdenvertaisen varhaiskasvatuksen toteutumista. (Opetushallitus 2016, 8.) Pedagogisen toiminnan keskiössä on suunnittelu, joka määrittyy henkilöstön ammatillisten tietojen ja taitojen kautta (Hujala ym. 2007, 63).

Varhaiskasvatuksen järjestäjät laativat varhaiskasvatuksen perusteiden pohjalta paikalliset eli kunnalliset varhaiskasvatussuunnitelmat. Ne eivät voi poissulkea lain, asetusten tai varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden edellyttämää tavoitetta tai sisältöä, mutta voivat tarkentaa valtakunnallisia perusteita. (Opetushallitus 2016, 9.) Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma määrittelee, ohjaa ja tukee varhaiskasvatuksen järjestämistä paikallisesti, mahdollistaen perusteiden tarkentamisen yksilöllisellä tasolla (Ahonen 2017, 17). Turun varhaiskasvatussuunnitelma noudattaa varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden rakennetta eikä siinä mainittuja asioita ole kirjattu Turun varhaiskasvatussuunnitelmaan. (Turun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2017, 7.)

Varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti jokaiselle varhaiskasvatuksen piirissä olevalle lapselle tehdään oma varhaiskasvatussuunnitelma, jonka tarkoituksena on taata jokaiselle lapselle varhaiskasvatuslaissa mainittu lapsen oikeus suunnitelmalliseen ja tavoitteelliseen kasvatukseen, hoitoon ja opetukseen (Opetushallitus 2016, 10). Yksilöllisen

varhaiskasvatussuunnitelman lisäksi laaditaan ryhmäkohtainen varhaiskasvatussuunnitelma. Sen tehtävänä on olla arjen pedagoginen työväline, jonka avulla toimintaa voidaan jäsentää lapsiryhmän yksilöllisten tarpeiden mukaan. Siinä määritellään tavat, tasot ja toimintatavat, joilla vastataan tavoitteisiin. (Ahonen 2017, 19.) Turun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmassa ryhmän vasu on kaksiosainen, joista ensimmäinen osa on ns. ryhmäsuunnitelma, johon kirjataan ryhmän ja huoltajien yhteisiä toimintamalleja ja toiminnan arviointia. Toinen osa tekee näkyväksi varhaiskasvatuksen toiminnan ja sisällön sekä palvelee pedagogista dokumentointia. (Turun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2017, 10.)

Tiedot, taidot, arvot, asenteet ja tahdot muodostavat laaja-alaisen osaamisen kokonaisuuden. Lasten laaja-alaista osaamista vahvistaa laadukas pedagoginen toiminta. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet jakavat laaja-alaisen osaamisen viiteen toisiinsa liittyvään osa-alueeseen: ajattelu ja oppiminen, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, itsestä huolehtiminen ja arjen taidot, monilukutaito ja tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen sekä osallistuminen ja vaikuttaminen. (Opetushallitus 2016, 21-22.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti varhaiskasvatuksen toimintakultuuria tulee kehittää ja arvioida (Opetushallitus 2016, 28). Oppiva yhteisö on perusteiden mukaan toimintakulttuurin ydin. Oppiva yhteisö tarkoittaa lasten ja aikuisten oppimista yhdessä osana yhteisöä. Suurin muutos ja haaste ovat aikuisen perinteisen roolin murtaminen opettajan roolista oppivan yhteisön oppijaksi. (Ahonen 2017, 62.) Toimintakulttuurin tulee olla leikkiin ja vuorovaikutukseen kannustavaa, ja tunnustetaan leikin merkitys lapsen oppimiselle ja hyvinvoinnille. Henkilöstön tulee kehittää leikkiä edistäviä oppimisympäristöjä ja toimintatapoja sekä toimia yhteistyössä ja vuorovaikutuksessa huoltajien ja lähiympäristön kanssa. (Opetushallitus 2016, 29.)

Osallisuuden, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen on myös osa toimintakultuuria. Lasten osallisuus on mahdollisuutta toimia ja vaikuttaa sekä kokemusta ja ymmärrystä yhteisöön kuulumisesta ja omasta arvokkuuden tunteesta. Tavoitteena onkin lapsen omatoimisuuden ja aktiivisuuden edistäminen luoden itseluottamusta omiin kykyihin ja valmiuksia tulevaisuutta varten. (Turun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2017, 30.) Kulttuurien monimuotoisuus ja kielitietoisuus tulee huomioida toimintakulttuurin kehittämisessä (Ahonen 2017, 101). Lasten hyvinvointia edistetään monipuolisella liikunnalla ulkona ja sisällä, antamalla mahdollisuus tarpeelliseen lepoon ja rauhoittumiseen sekä monipuolisella ja terveellisellä ravinnolla. Varhaiskasvatuksen perusteet vel-

voittavat pitämään huolta koko yhteisön fyysisestä, psyykkisestä ja henkisestä turvallisuudesta. Toiminnassa tulee huomioida myös kestävä elämäntapa. Vastuullista suhtautumista luontoon ja ympäristöön toteutetaan arjen valinnoilla ja toiminnoilla. (Opetushallitus 2016, 31.)

Huoltajien kanssa tehtävän yhteistyön tavoitteena on yhteinen sitoutuminen lasten kasvun, kehityksen ja oppimisen edistämiseen. Päivittäisten tapahtumien ja kuulumisten huoltajien kanssa jakamisen lisäksi huoltajilla tulee olla mahdollisuus osallistua toiminnan ja kasvatustyön tavoitteiden suunnitteluun sekä kehittämiseen yhdessä lasten ja henkilöstön kanssa. (Opetushallitus 2016, 33.) Henkilöstön ja huoltajien välisellä yhteistyön laadulla on selkeä yhteys lapsen kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin (Ahonen 2017, 123).

Kuvio 4. Pedagogisen toiminnan viitekehys (Opetushallitus 2016).

Kaiken keskiössä on kokonaisvaltainen pedagoginen toiminta sekä oppiva ja hyvinvoiva lapsi (Kuvio 4). Toiminnan tavoitteena on edistää lasten oppimista, hyvinvointia ja laaja-alaista osaamista, huomioiden lasten mielenkiinnon kohteet sekä tarpeet. Toiminnassa tulee toteutua ja näkyä varhaiskasvatussuunnitelmassa määritellyt oppimisen alueet. Toimintaa toteutetaan vuorovaikutuksessa ja yhteisessä toiminnassa henkilöstön ja lasten kesken. (Opetushallitus 2016, 36.) Eri menetelmien avulla toteutetaan pedagogista dokumentointia ja sen avulla tehdään näkyväksi ja ymmärrettäväksi oman ryhmän lasten

tapoja toimia ja ajatella. Henkilöstön lisäksi lapset ja huoltajat osallistuvat dokumentointiin. (Turun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2017, 36.)

Lasten laaja-alainen oppiminen vahvistuu laadukkaan pedagogisen toiminnan ansiosta. Toimintakulttuurin ja oppimisympäristöjen kehittämisessä, opetuksessa, kasvatuksessa ja hoidossa on otettava huomioon laaja-alaisen oppimisen tavoitteet ja oppimisen alueet on luotu sen edistämiseen. (Opetushallitus 2016, 22). Pedagogisen toiminnan keskeiset tavoitteet ja sisällöt on kuvattu oppimisen alueissa. Ne ohjaavat toiminnan suunnittelua ja toteuttamista. Oppimisen alueita ei ole tarkoitus toteuttaa irrallaan toisistaan, vaan niiden aihepiirejä on tarkoitus yhdistellä ja soveltaa lasten mielenkiinnon ja osaamisen mukaisesti. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaiset oppimisen alueet ovat kielten rikas maailma, ilmaisun monet muodot, minä ja meidän yhteisömme, tutkin ja toimin ympäristössäni sekä kasvan, liikun ja kehityn. (Opetushallitus 2016, 39.)

3.2 Oppimisympäristö ja leikki ulkopedagogiikassa

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa oppimisympäristö on määritelty siten, että sen tulee varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen oppimisympäristö. Käsite sisältää sosiaalisen, psyykkisen ja fyysisen ulottuvuuden. Oppimisympäristöjä tulee kehittää siten, että varhaiskasvatukselle asetetut tavoitteet täyttyvät ja ne tukevat lapsen kehitystä. (Opetushallitus 2016, 31.) Hyvällä varhaiskasvatustyöllä on näin ollen positiivinen vaikutus lapsen kehitykseen ja oppimiseen (Alanen & Karila 2009, 227). Oppimisympäristö muuttuu lasten tarpeiden mukaan. Siihen vaikuttavat paljon kiinnostuksen kohteet, toimivuus sekä vuorokaudenajat. Onnistunut oppimisympäristö kehittääkin lapsen elämässä tarvitsemia taitoja mahdollisimman monipuolisesti. Hyvän oppimisympäristön luomiseen vaaditaan sekä aikuisen että lapsen välistä vuorovaikutusta. Onnistunut oppimisympäristö antaa lapselle elämyksiä, itsensä ylittämistä, yhteisöllisyyttä, ryhmäytymistä sekä ongelmanratkaisutaitoja. (Reunamo 2014, 118-119.)

Oppimisympäristössä tulee näkyä lasten ideat, leikit sekä tehdyt työt. Ympäristö tarjoaa lapselle mahdollisuuden monipuoliseen tekemiseen, niin vauhdikkaasti kuin rauhallisemminkin. Lepäämisellekin täytyy luoda mahdollisuus. Luonto ja pihat ovat myös varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjä. Luonto tarjoaa runsaasti kokemuksia, materiaaleja sekä monipuolisia mahdollisuuksia tutkimiseen ja leikkiin. Liikunta- ja luontoelämykset toimivat oppimisen paikkoina. (Opetushallitus 2016, 31-32.) Ympäristönä luonto tarjoaa

lapselle paljon. Lapsi pääsee kokemaan, näkemään ja tuntemaan koko kehollaan ja kaikilla aisteillaan. Leikin ympäristönä luonto antaa suuret mahdollisuudet toiminnalle. Sama ympäristö voi parhaimmillaan tarjota eri lapsille erilaisia mahdollisuuksia. (Kronqvist & Kumpulainen 2011, 54-55.) Leikkiin vaikuttaa ympäristön fyysiset ja sosiaaliset rakenteet. Luonnosta löytyykin paljon materiaaleja, jotka lapsi näkee ulkoleikkivälineinä. Näitä materiaaleja ovat esimerkiksi hiekka, kivet, kepit, kasvit, vesi ja savi. Lapsi osaa hyödyntää edellä mainittuja luonnonmateriaaleja mielikuvitus-, rakentelu-, rooli- ja keräilyleikeissään, kunhan siihen annetaan mahdollisuus. (Parikka-Nihti & Suomela 2014, 72-73.)

Luonto on oppimisympäristönä monipuolinen ja muuttuva, sekä se antaa eväät lapsen rikkaan mielikuvituksen käytölle. Lisäksi luonto tarjoaa erilaisia haasteita esimerkiksi motoristen taitojen harjoitteluun. Kun ympäristöstä löytyy mahdollisuuksia omaehtoiseen liikkumiseen, niin se tukee lapsen minäkuvan kehitystä onnistumisen elämyksien kautta. Tutkimusten mukaan lapsen oppimismotivaation sekä keskittymiskyvyn on todettu paranevan, kun toimintaympäristö on mahdollisimman luonnonmukainen. Sen lisäksi, että luonto ympäristönä voi tuottaa hyvää oloa, niin se myös tarjoaa erilaisia tapoja oppia sekä kehittyä. (Parikka-Nihti & Suomela 2014, 77.)

Lapsen oppimisen ja kehittymisen kannalta on tärkeää, että oppimisympäristö luo lapselle turvaa. Pysyvyys ja toisto tuovat lapselle turvallisuudentunnetta, joten myös sen ja ympäristösuhteen kehittymisen kannalta on tärkeää, että lapsilla on myös vakituinen lähiympäristö. Lähiympäristön lisäksi kuitenkin on todettu olevan hyvä, että lapsi pääsee turvallisesti tutustumaan erilaisiin ympäristöihin. Erityisesti ulkoleikeissä lapsi tutustuu ympäristöönsä erilaisten liikkumisen ja toiminnan muodoin. Jokainen lapsi on kuitenkin yksilö, joten toiset lapset voivat saada suurta mielihyvää kiipeilystä ja ryömimisestä, kun taas toiset pitävät tärkeänä hetkiä, jolloin voi rauhoittua keräilemään ja rakentelemaan. (Parikka-Nihti & Suomela 2014, 79-80.)

Leikki on lasten puhetta, sillä heillä ei ole kieli vielä samalla tavalla hallussa kuin aikuisella. Leikin kautta voi löytää tien lapsen tunteisiin, ajatteluun sekä kokemuksiin. (Nurmilaakso & Välimäki 2011,70.) Luonnossa leikit keksitään siinä hetkessä ja ääntäkin saa käyttää reilummin ilman meluhaittaa. Leikit ja liikkeet syntyvät kuin itsestään lapsen toimesta luonnonmukaisessa ympäristössä, eikä siihen tarvita edes valmiita leluja. Luonnosta löytyy välineet leikkiin ja liikkumiseen, kuten puut, jotka toimivat liikuntatelineinä. (Leikkipäivä 2016.)

Ulkoryhmätoiminnassa kiireettömän ja omaehtoisen leikin tukeminen ja mahdollistaminen ovat avainasemassa. Luonto tarjoaa mahdollisuuden leikin jatkumiselle ja kehittymiselle. (Suomen Latu 2017.) Varhaiskasvatussuunnitelmassa leikkiä painotetaan oppimisen, kehittymisen ja hyvinvoinnin edistäjänä. Vaikka leikki ei ole lapselle tietoinen oppimisen väline, lapsi oppii leikin avulla. Lasten kokemat tunteet, uteliaisuus ja kiinnostus virittävät leikkiin. (Opetushallitus 2016, 38.) Lapsi oppii tiedostamattaan leikin kautta elämisen tärkeitä taitoja (Nikkinen 2000, 38).

4 KEHITTÄMISTYÖN TOTEUTUS

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli hankkia kokonaisvaltaisesti tietoa ulkoryhmätoiminnasta, ennen kaikkea Tervalepissä toteutettavasta toiminnasta. Työn tavoitteena oli tuottaa tiivis, mutta kattava esite tuleville asiakasperheille siitä, mitä ulkoryhmätoiminta on sekä mitä se vaatii perheiltä. Esitteen on tarkoitus vastata huoltajia askarruttaviin kysymyksiin sekä esitellä ulkoryhmätoiminnan perusfilosofiaa. Ulkoryhmässä käy myös paljon vieraita, esimerkiksi median edustajia ja vierailijoita ulkomailta, joten esitettä voidaan hyödyntää myös näissä tilanteissa. Ulkoryhmä voi halutessaan käyttää tuotoksen kokoamista varten kerättyjä tutkimustuloksia esimerkiksi oman toimintansa kehittämisessä. Opinnäytetyö koostuu kirjallisesta opinnäytetyöraportista sekä tuotoksesta, eli esitteestä. Esite tehtiin suomen lisäksi myös englannin kielellä.

4.1 Toimeksiantaja ja kehittämistehtävä

Toimeksiantaja oli Viinamäenkadun päiväkotitoiminta, joka on Turun kaupungin varhaiskasvatusyksikkö. Päiväkodissa toimii kymmenen ryhmää, joista yksi on kokopäiväinen ulkoryhmä, Tervalepät. Opinnäytetyö tehtiin ulkoryhmälle. Tervalepissä on 14 lasta, jotka ovat 3-5-vuotiaita. Ryhmässä työskentelee kaksi varhaiskasvattajaa. Ulkoryhmä toimii koko päivän ulkona. Ryhmällä on pihalla lämmitetty kota sekä tila varattu myös päiväkodin sisätiloista. Ulkoryhmä on toiminut nyt neljän vuoden ajan eikä aiheesta ole heille vielä tehty opinnäytetyötä, joten tarve sille oli ajankohtainen. Opinnäytetyö on kehittämistyö ja se tulee vastaamaan seuraaviin kysymyksiin: "Mitä on ulkoryhmätoiminta?", "Minkälaisia hyötyjä ulkoryhmästä ja luonnosta lapselle on?" sekä "Mitä tietoa vanhemmat tarvitsevat ennen kuin lapsi aloittaa päiväkodin ulkoryhmässä?"

Toimeksiantaja eli ulkoryhmän varhaiskasvattajat esittivät tarpeen ulkoryhmätoimintaan keskittyvästä esitteestä. He toivoivat saavansa helposti yhdessä paketissa uusien vanhempien sekä potentiaalisten uusien perheiden tietouteen ulkoryhmätoiminnan perusperiaatteen, sen positiiviset vaikutukset sekä sen mitä se vaatii perheiltä. Varhaiskasvattajat toivoivat jotain, joka olisi esite ryhmästä, mutta toimisi samalla myös mainoksen kaltaisena. He kokivat tarpeelliseksi tuotoksen, joka olisi tietopaketti juuri heidän ryhmästään, Tervalepistä. Tarpeen myötä kehittämistyön aiheeksi valikoitui esite ulkoryhmätoiminnasta.

Esite ulkoryhmätoiminnasta, eli opinnäytetyön tuotos, on ennen kaikkea uusille vanhemmille, joiden lapset aloittavat ulkoryhmässä. Lisäksi esite toimii mainoksena, niille ulkoryhmätoiminta on vierasta ja näin ollen antaa heille mahdollisuuden pohtia onko toiminta heidän lapselleen sopivaa. Esitteen tarkoituksena on palvella toimeksiantajaa. Esitteessä käsitellään lyhyesti ulkoryhmätoiminnan historiaa ja faktatietoa esimerkiksi ulkona tapahtuvan toiminnan hyödyistä lapsen kannalta. Nämä tiedot saatiin opinnäytetyön teoriapohjasta. Esitteessä oli oleellista kertoa Tervaleppä-ryhmän toiminnasta monipuolisesti, mitä tehdään ja milloin. Nämä tiedot saatiin haastattelemalla ulkoryhmän varhaiskasvattajia. Esitteessä on tieto siitä mitä ulkoryhmätoiminta ”vaatii” vanhemmilta, joten vanhempien näkökulma oli erittäin tärkeä opinnäytetyön kannalta. Vanhempien näkökulmaa selvitettiin vanhemmille suunnatulla kyselyllä.

4.2 Prosessin kuvaus

Kehittämistyö on useiden vaiheiden kokonaisuus, joiden mukaan työ etenee ja rakentuu. Kuviossa 5 on esitelty tämän kehittämistyön prosessi aikatauluineen. Kehittämistyön aloitusvaiheessa määritellään alustava kehittämistehtävä sekä ilmaistaan kehittämistarve. Aloitusvaiheessa katsotaan yhdessä toimeksiantajan kanssa suunta, johon kehittämistyötä lähdetään viemään. (Salonen 2013, 17.) Tässä työssä aihe valittiin opinnäytetyöaiheiden materiaalipankista, jonne oli kerätty toimeksiantajia, joilla oli tarve tutkimus- tai kehittämistyölle. Toimeksiantajaksi tuli Turun kaupungin Itäharjun päivähoitoyksikön ulkoryhmä. Ryhmän varhaiskasvattajat esittivät tarpeekseen saada ryhmällensä esite ulkoryhmätoiminnasta, jonka avulla saataisiin lisää näkyvyyttä ja kuuluvuutta esimerkiksi vanhempien keskuudessa.

AIKA	MENETELMÄ	TOIMIJAT	TUOTOS	
11/2017	Suunnittelukokous	Turun AMK + opinnäytetyön tekijät	Opinnäytetyön aihe	suunnittelu
11/2017 - 01/2018	Palaverit	Toimeksiantaja Tervalepät + opinnäytetyön tekijät	Aiheen rajaaminen, opinnäytetyösuunnitelman esittäminen toimeksiantajalle	
11/2017 – 04/2018	Suunnittelukokoukset: avoimet haastattelut	Toimeksiantaja Tervalepät + opinnäytetyön tekijät	Ulkoryhmän toiminnan rakenne sekä hyödyt, esitteeseen tarvittava rakenne	
02/2018	Palaveri: infotilaisuus ryhmän lasten vanhemmille opinnäytetyöstä	Toimeksiantaja Tervalepät, Tervaleppien vanhemmat + opinnäytetyön tekijät	Lasten kuvien käyttölupa opinnäytetyöhön, lisää tietoa ulkoryhmän hyödyistä	toteutus
01-02/2018	Teoriapohjan hankinta ja kirjoittaminen	Opinnäytetyön tekijät	Aiheen tutkiminen ja raportointi	
03-04/2018	Verkkokysely vanhemmille	Tervaleppien vanhemmat + opinnäytetyön tekijät	Ulkoryhmätoiminnan hyötyjen ja tarpeiden kartoitus Tervalepissä	
04/2018	Tuotoksen valmistaminen	Opinnäytetyön tekijät	Valmis tuotos: esite	
03-05/2018	Dokumentointi, arviointi, kehittäminen	Opinnäytetyön tekijät	Opinnäytetyön raportti	
05/2018	Opinnäytetyön esittely	Toimeksiantaja Tervalepät, Turun AMK + opinnäytetyön tekijät	Valmis tuotos, esitteen luovuttaminen toimeksiantajalle ja heidän levitykseensä	arviointi ja levitys

Kuvio 5. Prosessin kuvaus aikatauluineen.

Aloitusvaihetta seuraa suunnitteluvaihe. Suunnitteluvaiheessa kehittämistyöstä tehdään kirjallinen opinnäytetyösuunnitelma. Suunnitelmassa tulee näkyä tavoitteet, vaiheet, toimijat, menetelmät, materiaalit ja aineistot, tiedonhankintamenetelmät sekä dokumentoitavat. Samassa vaiheessa tehdään myös selkeäksi mukana oleville toimijoille heidän tehtävät ja vastualueensa. On tärkeää muistaa, että suunnitteluvaiheessa työskentelyä ei voi suunnitella vielä kovinkaan tarkasti, sillä etukäteen on vaikea sanoa, miten työ tulee etenemään. Työssä oleellista on huolellinen suunnittelu, mutta osatekijät tarkentuvat kuitenkin työskentelyn aikana. (Salonen 2013, 17.)

Tämän työn suunnitteluvaihe sisälsi opinnäytetyösuunnitelman tekemisen. Siinä käsiteltiin työn aihe, toimeksiantaja sekä menetelmät, jolla lähdettiin tietoa hankkimaan. Mene-

telmiksi valikoituvat avoin haastattelu ryhmän varhaiskasvattajille sekä verkkokysely ryhmän lasten vanhemmille. Nämä menetelmät siksi, että saataisiin mahdollisimman monipuolista aineistoa kahdesta eri näkökulmasta esitteen tekoon. Lisäksi suunnitelmaan oli kerätty tarvittavaa lähdemateriaalia teoriapohjaa varten. Suunnitelmassa oli esitelty myös alustava aikataulu, jonka mukaan edetään opinnäytetyön kanssa. Suunnitteluvaiheen aikana toimeksiantajan kanssa oli kolme tapaamista, joista ensimmäisellä tutustuttiin ulkoryhmän toimintaan konkreettisesti. Toisella kerralla rajattiin lopullinen aihe, sekä suunniteltiin käytettäviä menetelmiä ja aikataulua toimeksiantajan kanssa. Kolmannella kerralla toimeksiantajalle esiteltiin lopullinen suunnitelma, jonka pohjalta opinnäytetyötä lähdettiin työstämään eteenpäin.

Suunnitelman hyväksymisen jälkeen tulevat esi- sekä työstövaihe. Esivaiheessa siirrytään niin sanotusti kentälle, eli käydään kunnolla käsiksi työhön sekä siihen ympäristöön, missä työskentely toteutuu. Esivaiheessa myös organisoidaan työskentelyä opinnäytetyön toimijoille, eli niille henkilöille, jotka ovat mukana kehittämistyön tekemisessä. Ammatillisen oppimisen ja kehittämistyön kannalta työn toiseksi tärkein vaihe on työstövaihe. Työstövaiheessa kehittämistyössä olevat osatekijät realisoituvat, eli: mitä tehdään, miten tehdään, mitä tietoa tarvitaan työn tueksi ja miten tuotetut materiaalit dokumentoidaan. (Salonen 2013, 17-18.)

Esivaiheessa jaettiin kehittämistyön eri työvaiheet sekä raportin koostaminen tekijöiden kesken. Työstövaiheen aikana tähän työhön hankittiin teoriapohjaa kehittämistyön tueksi. Työhön etsittiin lähdemateriaalia varhaiskasvatuksesta, ulkoryhmätoiminnasta, pedagogiikasta, lapsen kehityksestä sekä ulkoilun ja luonnon vaikutuksista lapsen kehitykseen. Työstövaiheessa työstettiin menetelmien esivalmisteluja, kuten valmisteltiin vanhempien verkkokyselyn kysymyksiä. Kysymykset mietittiin sen jälkeen, kun avoimet haastattelut oli pidetty ulkoryhmän varhaiskasvattajille. Avoimia haastatteluja oli useampi prosessin aikana. Jokaisen haastattelun jälkeen mietittiin, mitä tietoa vielä tarvittaisiin, ja seuraavalla haastattelu kerralla hankittiin haastateltavilta syvempää tai tarkempaa tietoa. Varhaiskasvattajat ilmaisivat haastatteluissaan sen, mitä tietoa vanhemmilta tarvittaisiin, ja sen pohjalta kysymykset muotoiltiin verkkokyselyyn. Verkkokysely työstettiin valmiiksi ja sen jälkeen lähetettiin vanhemmille, nykyisille ja vanhoille. Ennen verkkokyselyn julkistamista ulkoryhmässä pidettiin info-tilaisuus vanhemmille opinnäytetyöstä, sekä siitä, mikä on heidän roolinsa tässä opinnäytetyössä. Samalla kerralla hankittiin lasten van-

hemmiltä lasten valokuvien käyttö lupa (Liite 2) lopputuotosta eli esitettä varten. Verkko-kysely vanhemmille oli auki noin kuukauden, jonka jälkeen vastaukset analysoitiin ja käytiin yhdessä läpi toimeksiantajan kanssa.

Kehittämistyö sisältää myös tarkistusvaiheen. Tarkistusvaihetta ei sinänsä erotella omaksi vaiheeksi, vaan se voidaan sisällyttää kaikkiin vaiheisiin. Tarkistusvaiheessa työtä arvioidaan yhdessä toimijoiden kanssa, jolloin päätetään, jatketaanko työstä vai siirrytäänkö viimeistelyvaiheeseen. (Salonen 2013, 18.) Tämä työ sisälsi useita tarkistusvaiheita, joiden myötä tarkentui tuotoksen kokonaisuus sekä koko loppuraportin sisältö. Sisältö koki suuntamuutoksia teoriapohjan rakentuuessa sekä laajentuessa.

Viimeistelyvaiheessa viimeistellään tuotos sekä kehittämistyöraportti, ja juuri sen takia se on yleensä vaiheista työteliäin. Nämä kaksi osaa muodostavat yhdessä toiminnallisen opinnäytetyön. Viimeistelyyn on syytä varata paljon aikaa. Tuotoksen viimeistelyvaiheessa voi olla mukana muitakin henkilöitä, kuin opiskelijat, kuten asiakkaat tai ulkopuoliset henkilöt. Loppuraportista opiskelijat vastaavat kuitenkin itse. Viimeistelyvaiheessa työtä hiotaan ja karsitaan viimeiseen muotoonsa. Kehittämistyön tuloksen syntyy yleensä jotakin konkreettista, kuten esite. Kun tuotos on valmis, työ palautetaan, esitellään ja laitetaan levitykseen. (Salonen 2013, 18-19.)

Viimeistelyvaiheessa tämän opinnäytetyön tuotos sai muotonsa. Tässä työssä tuotos oli esite Tervaleppien ulkoryhmätoiminnasta Itäharjun päivähoitoyksikössä. Tuotosta varten hyödynnettiin haastatteluista sekä kyselyistä analysoituja tuloksia. Lisäksi ennen esitteen tekoa tavattiin toimeksiantajaa, joka antoi omat toiveensa esitteen ulkonäköä sekä sisältöä varten. Kaikkien näiden hankittujen tietojen ja tulosten pohjalta rakennettiin tiivis, mutta informatiivinen esite ulkoryhmätoiminnasta. Esitteessä hyödynnettiin myös hankittua teoretietoaa aiheesta. Esitteen valmistuttua hiottiin loppuraportti muotoonsa sekä esiteltiin tuotos, eli esite, toimeksiantajalle. Samalla koottiin heiltä palaute työstä sekä luovutettiin esite heidän käyttöönsä. Lopuksi koko opinnäytetyökokonaisuus julkaistiin.

4.3 Kehittämismenetelmät

Tutkimuksellinen selvitys on osa toiminnallista opinnäytetyötä. Sillä tarkoitetaan keinoja esimerkiksi oppaan materiaalin hankintaan ja valmistuksen toteutumiseen. Tutkimusmenetelmiä käytetään toiminnallisissa opinnäytetyöissä tutkimuksellista opinnäytetyötä löy-

hemmin, vaikka keinot ovatkin samat. Aineiston analysointia ei ole myöskään välttämättömyyttä suorittaa yhtä tarkasti tai järjestelmällisesti. (Vilka & Airaksinen 2003, 56-58.) Tässä opinnäytetyössä menetelmiksi valikoitu avoin haastattelu sekä verkkokysely.

Haastattelu-menetelmää käytettiin ulkoryhmän varhaiskasvattajien kanssa. Haastattelun tyyppi on avoin eli strukturoimaton. Avoimessa haastattelussa keskustelu kulkee vapaasti aihepiirin sisällä. Avoimen haastattelun tarkoitus on selvittää haastateltavan ajatuksia sekä käsityksiä aidosti. Haastattelusta saatu tieto jäsennetään haastattelijan toimesta myöhemmin. (Virtuaali ammattikorkeakoulu 2018.) Avoin haastattelu ei rakennu teemojen tai kysymysten ympärille, vaan haastateltavan kanssa keskustellaan aiheesta useita kertoja ja haastateltava voi kertoa aiheesta vapaasta ja omasta näkökulmastaan. Toisin kuin muut haastattelutyypit, avoin haastattelu perustuu haastattelijan ja haastateltavan väliseen vuorovaikutukseen. Haastattelua voidaan syventää haastattelijan toimesta esittämällä kysymyksiä kuvausten tai vastausten perusteella samalla rakentaen haastattelulle jatkumoa. Vaikka avoin haastattelu tyypillisesti suoritetaan yksilöhaastatteluna, voi sen yhtä hyvin tehdä myös ryhmähaastatteluna. (Vilka 2005,104.)

Tässä opinnäytetyössä avoimet haastattelut toteutettiin ulkoryhmän kahdelle varhaiskasvattajalle ryhmähaastattelun muodossa. Kaikissa haastattelutilanteissa olivat paikalla molemmat kasvattajat. Haastattelutilanteet olivat enemmänkin keskustelumutoisia, joka on yleistä avoimessa haastattelussa, sillä se on eniten verrattavissa keskusteluun olemassa olevista haastattelumuodoista (Kananen 2014, 91). Haastattelukertoja oli useampi, sillä jokaisen kerran jälkeen haastattelijat kävivät läpi saamaansa tietoa ja pohivat, mihin he haluaisivat tarkempaa ja syvempää tietoa seuraavalla haastattelukerralla. Haastattelukerrat olivat näin ollen pienimuotoinen prosessi, jonka myötä saadut tulokset sekä lisääntyivät että tarkentuivat. Haastattelut dokumentoitiin kirjoittamalla ylös muistutuksia. Haastatteluiden aiheet ja tulokset käydään läpi tarkemmin luvussa 5.1.

Ulkoryhmässä on 14 lasta, joiden huoltajien näkökulmat olivat opinnäytetyössä tarkoituksena saada esille *kyselyn* avulla. Menetelmänä kysely on aikaa ja vaivannäköä säästävää (Hirsjärvi ym. 2015, 195). Siksi huoltajien otoksen ollessa esimerkiksi varhaiskasvattajia suurempi, on kysely perusteluna aineistonkeruumenetelmäksi huoltajien kohdalla. Mahdollisuuksien mukaan kysely voidaan lähettää myös entisten ulkoryhmäläisten huoltajille. Lasten vanhemmat, huoltajat ovat lapsensa parhaita asiantuntijoita, joten heidän näkökulmansa on opinnäytetyön kannalta tärkeää. Huoltajien avulla pystytään tutkimaan ulkoryhmän vaikutuksia myös päiväkodin ulkopuoliseen elämään.

Kyselyn etuna on, että sen avulla pystytään lähettämään kyselylomake monelle, siinä voidaan kysyä monia asioita ja sen aikataulutus pystytään arvioimaan melko tarkasti (Hirsjärvi ym. 2015, 195). Kyselylomake täytetään anonyymisti, mikä on myös yksi sen eduista. Sen haittana taas voidaan pitää sitä, että riski alhaiseen vastausprosenttiin on suuri. (Vilka 2005, 74). Internet-kyselyn vastausprosenttia voi kuitenkin nostaa informoimalla siitä tarpeeksi. Verkossa tehtävän kyselyn etuna on se, että sen kustannukset ovat pienet lähes olemattomat. Lisäksi sen avulla vastaukset saadaan yleensä nopeasti. Tietoa saadaan kohtalaisesti eikä haastattelijoiden vaikutus yleensä näy millään tavalla vastauksissa. Tämän myötä vastauksia on myös vaikea kontrolloida, eli esimerkiksi vastauksien selventäminen vastaajille voi olla mahdotonta. (Kananen 2014, 102-103.) Tutkimuksen onnistumista voidaan tehostaa kyselylomakkeen laadinnalla ja tarkalla kysymysten suunnittelulla (Hirsjärvi ym. 2015, 198). Kyselylomakkeessa on tarkoitus käyttää avoimia kysymyksiä. Avoimissa kysymyksissä sanansamukaisesti on esitettynä kysymys ja avoin tila vastausta varten (Hirsjärvi ym. 2015, 199). Niiden tavoitteena on spontaanien mielipiteiden saaminen (Vilka 2005, 86).

Kysely toteutettiin sähköisessä muodossa käyttäen Webropol-kyselyohjelmistoa. Kyselylomakkeen laatimisessa panostettiin niin selkeyteen kuin visualisukseen vastausprosentin maksimoimiseksi. Kyselyt lähetettiin vanhemmille Wilma-viestinä toimeksiantajan tunnuksia käyttäen, sillä se koettiin helpoimmaksi ja yksinkertaisimmaksi tavaksi saattaa kysely vastaajien tietoisuuteen. Kyselyn tuloksia käsitellään kappaleessa 5.2.

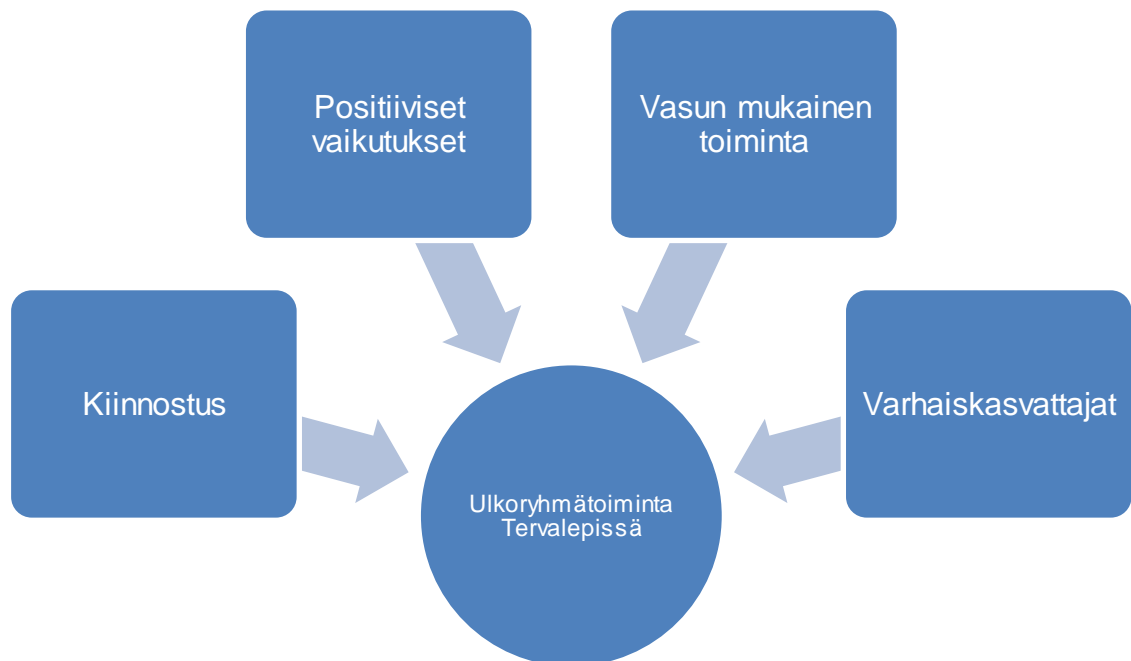
Aiemman tiedon käyttö tarkoittaa menetelmäkirjallisuuden ja tutkimusten hyväksikäyttöä sekä kehittämishankkeen aihealuetta lähellä olevien kehittämisraportteihin tutustumista (Salonen 2013, 22-23). Kirjallisuuskatsauksen tarkoitus on esimerkiksi näyttää, miten aiheita on tutkittu aiemmin ja siinä keskitytään aiheen kannalta olennaiseen kirjallisuuteen (Hirsjärvi ym. 2015, 121). Kehittämistyön pohjana on teoretieto, jota varten tutustuttiin aiemmin aiheesta, lähinnä ulkomailla, tehtyihin tutkimuksiin sekä aiheeseen liittyvään kirjallisuuteen mahdollisimman monipuolisesti. Aiemman tiedon käyttö esitetään raportissa kappaleissa 2 ja 3.

5 KEHITTÄMISTYÖN TULOKSET

Kehittämistyössä menetelminä käytettiin haastattelua ja kyselyä, joiden tulokset esitellään tässä luvussa. Haastattelutulokset kerättiin useammalta haastattelukerralta. Kyselytulokset kerättiin vanhemmille suunnatusta verkkokyselystä. Tuloksia tutkittiin, jonka jälkeen ne analysoitiin ja lopulta kyselyn tulosten perusteella koottiin ulkoryhmän toiminnasta esite. Lisäksi luvun lopussa käydään läpi sitä, miten esite sai lopulta muotonsa menetelmien tiedonkeruun avulla.

5.1 Ulkoryhmätoiminta Tervalepissä varhaiskasvattajien kertomana

Kuten jo teoriaosuudessa käy ilmi, ulkoryhmätoiminnan määrittelylle on eri määritelmiä. Haastatteluiden pääasiallisena tavoitteena oli selvittää mitä ulkoryhmätoiminta on juuri Itäharjun päivähoitoyksikön ulkoryhmässä. Haastattelukertoja oli useampi, joiden perusteella koottiin seuraavat analyysit (Kuvio 6).

Kuvio 6. Haastatteluissa ilmenneet keskeiset asiat.

Varhaiskasvattajien rooli. Jo ulkoryhmän perustaminen on ollut riippuvaista Annukka Stoltin omasta mielenkiinnosta ja halusta perustaa ulkona toimiva päiväkotiryhmä. Mo-

nen vuoden haave sai toteutua vihdoinkin vuonna 2014, kun ensimmäinen kunnallinen ulkoryhmä perustettiin. Ulkoryhmää perustaessa tehtiin tutustumiskäyntejä mm. pohjoismaissa toimivissa ulkoryhmissä.

Varhaiskasvatussuunnitelman mukainen toiminta. Tervalepissä toiminta on ollut kauan jo uuden varhaiskasvatussuunnitelman mukaista. Pedagogiset tavoitteet täyttyvät pitkin päivää. Viikko- tai päiväsuunnitelmat eivät ole lukkoon lyötyjä, vaan toimintaa saatetaan muuttaa lapsilähtöisesti tilanteiden mukaan. Ryhmä retkeilee useita kertoja viikossa ja kiinteä oppimisympäristö on luotu lapsen kehityksen kannalta virikkeelliseksi. Metsämörri on ulkoryhmän kantava teema; ryhmässä on pienryhmät Metsämörri-ideologian mukaisesti ikäryhmien perusteella (Mörri ja Myttyset). Toiminnassa korostuu kiireetön yhdessäolo. Leikkimateriaalit tulevat pääasiassa luonnosta sekä kierrätysmateriaaleista. Kestävä kehitys näkyy ryhmän joka päiväisessä toiminnassa. Ryhmän lasten vanhempien osallisuus toimintaan tapahtuu kuukausittain järjestettävän yhteisen toiminnan merkeissä.

Positiiviset vaikutukset. Ulkoryhmän lapset ovat harvoin sairaana. Lasten keskinäisiä konflikteja ei juuri ulkoryhmässä ole. Lasten motoriset taidot kehittyvät kuin itsestään, sillä jo ulkoryhmän piha on suunniteltu niin, että motoristen taitojen harjoittelu on mahdollista myös päiväkodin kiinteässä ympäristössä.

Kiinnostus ulkoryhmää kohtaan. Ulkoryhmään on koko ajan jonoa, eli kiinnostusta ulkoryhmää kohtaan löytyy. Ulkoryhmä kiinnostaa myös työntekijöitä, sillä viime vuonna lastentarhanopettajaksi hakijoita ryhmään oli toistakymmentä. Tervalepissä käy paljon ihmisiä tutustumassa toimintaan, niin alan opiskelijoita kuin ammattilaisia. Myös ryhmä on herättänyt kiinnostusta mediasta ja Tervalepistä onkin tehty useampi haastatteluja eri lehtiin.

5.2 Kyselyn tulokset

Kyselyyn tehtiin kysymykset ulkoryhmän varhaiskasvattajien haastattelujen pohjalta sekä sen pohjalta, mitä tietoa uskottiin uusien vanhempien tarvitsevan. Nykyiset vanhemmat ovat hyviä kertomaan sen, mitä on oleellista kertoa uusille perheille ulkoryhmätoiminnasta, sillä he ovat alan asiantuntijoita. Kysely koostui kuudesta avoimesta kysymyksestä (Liite 1). Viisi niistä olivat tarkempia kysymyksiä ja yksi kysymys oli jätetty vapaalle sanalle. Kyselyt lähetettiin vanhemmille Wilma-viestinä toimeksiantajan tunnuksia

käyttäen, sillä se koettiin helpoimmaksi ja yksinkertaisimmaksi tavaksi saattaa kysely vastaajien tietoisuuteen ja se pystyttiin toimeksiantajan pyynnöstä lähettämään myös samassa päiväkodissa oleville entisten ulkoryhmäläisten vanhemmille. Ensimmäinen viesti kyselystä lähetettiin vanhemmille seuraavin saatesanoin:

Olemme nyt saaneet valmiiksi kyselyn, josta olimme helmikuussa kertomassa teille. Linkki kyselyyn on viestin lopussa. Kuten silloin kerroimme, kyselyn vastaukset käsitellään anonyymisti. Kiitämme etukäteen vastauksista. Mira on harjoittelussa Tervaleppien ryhmässä, joten pystymme halutessanne antamaan lisää infoa tai vastamaan mieltä askarruttaviin kysymyksiin. Kiitos! Terveisin, Mira Tuomi ja Sanna Lahti.

Vanhempien lähestyttiin uuden viestin muodossa muistuttaen vastaamisesta sekä kertoen ensimmäisessä viestissä pois jääneitä asioita, kuten viimeistä vastauspäivämäärän ja opinnäytetyön tarkoituksesta.

Hei taas vanhemmat! Muutamien vastauksen olemme jo kyselyyn saaneet, kiitos, mutta kaipaisimme vielä lisää. Opinnäytetyömme on tarkoitus valmistua jo kevään aikana, joten toivoisimme, että vastaisitte maanantaihin 9.4. mennessä. Linkki sähköiseen kyselyyn on viestin lopussa. Teemme siis opinnäytetyönämme esitteen ulkoryhmätoiminnasta. Esite on ennen kaikkea uusille Tervaleppä-vanhemmille, joten vastauksilla saamme juuri vanhempien näkökulman esille. Kiitämme osallistumisestanne ”info-iltapäivään” helmikuussa, saimme silloin jo paljon tietoa, mutta olisimme hyvin kiitollisia, jos vielä vastaisitte kyselyymme. Muistutamme myös, että vastaukset käsitellään anonyymisti. Kyselyssä on 6 avointa kysymystä ja olemme yrittäneet tehdä siitä sellaisen, ettei se veisi teiltä paljon aikaa. Kiitämme vastauksistanne! Ilmasta huolimatta keväisin terveisin, Mira Tuomi ja Sanna Lahti.

Yhteensä kysely lähetettiin noin 15 vanhemmalle. Sisarussuhteiden yleisyys ulkoryhmässä pienensi vastausten määrää suhteessa lähetettyihin kyselyihin. Vastauksia tuli seitsemän, joten vastausprosentti oli 50. Vanhemmilla oli noin kuukausi aikaa vastata kyselyyn.

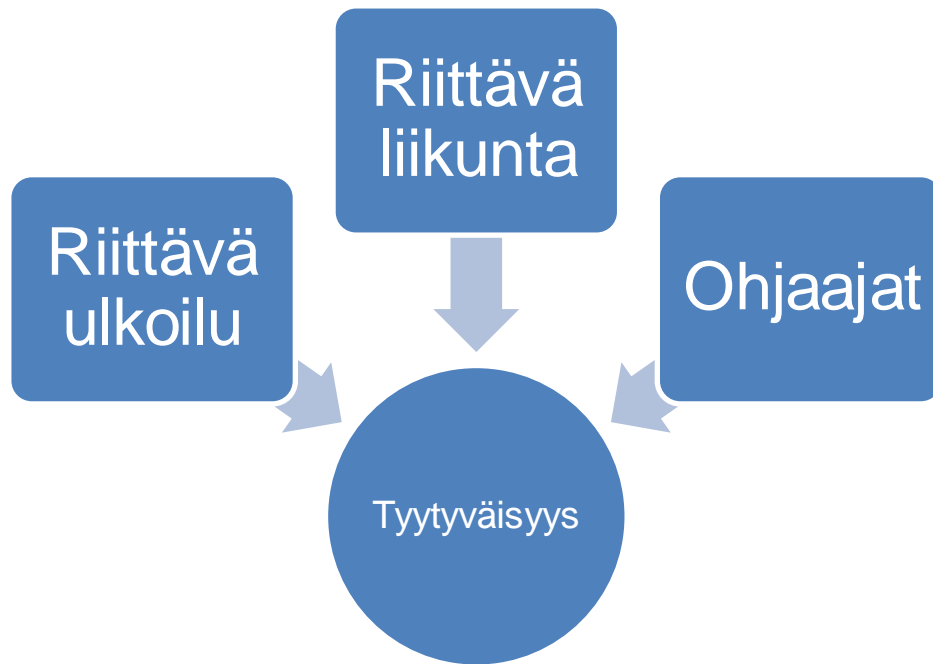
Lähes poikkeuksetta vastauksista näkyi tyytyväisyys ulkoryhmän toimintaan. Kommentit kuten ”Parasta toimintaa lapsille!”, ”Minusta ulkoryhmä on hyvä”, ”Aivan parasta! Toivottavasti toiminta lisääntyy myös muualla! Olemme onnekkaita!”, ”En voi kuin kehua” kertovat, että ulkoryhmätoiminta koetaan mielekkääksi varhaiskasvatuksen muodoksi ja

sille olisi tilaa varhaiskasvatuksen kentällä myös muualla. Mistä vanhempien tyytyväisyys ulkoryhmään on rakentunut? Vastauksissa korostui selkeästi muutama teema (Kuvio 7) läpi kaikkien kysymysten ja alla kerrotaan näistä tarkemmin.

Ulkoilu. Ulkoilun merkitys korostui useammassa vastauksessa. Se oli selkeästi yleisin syy miksi ulkoryhmään on hakeuduttu. Moni kertoi lapsensa pitävän ulkoilusta ja monet perheistä ulkoilevatkin yhdessä. Vanhemmat kokivat tärkeänä asiana, että lapsi saa päivittäin tarpeeksi ulkoilua.

Liikkuminen. Samoin kuin ulkoilu, liikkuminen mainittiin vastauksissa moneen otteeseen. Vaikka ne ovatkin käsitteinä lähellä toisiaan, on liikkumista vastausten perusteella kannattavaa käsitellä erikseen. Vastauksissa korostui tyytyväisyys liikkumisen ja liikunnan tarjontaan ulkoryhmässä. Useampi mainitsi lapsen hiihtämään ja luistelemaan oppimisen päiväkodissa. Opittuja taitoja on myös vanhempien kertoman mukaan opetettu päivähoiton ulkopuolella muille lapsille. Toki kyseisissä lajeja oltiin opittu juuri kyselyn alla, joten ajankohta myös varmasti nosti nämä esiin vastauksissa. Monipuolinen harrastuskulttuuri sai myös vanhempien osalta kiitosta. Lapsien kerrottiin pitävän liikkumista, vaikkakin huomautettiin että ryhmässä kävellään pitkiä matkoja, jonka arveltiin olevan raskasta pienemmille lapsille. Ulkoryhmän lapsilla uskottiin olevan kehittyneemmät perusmotoriset taidot ja heidän voisi uskoa kasvavan liikunnallisempia lapsia, jotka vastausten mukaan myös antaisivat paremmat valmiudet keskittymiselle ja oppimiselle tulevaisuudessa. Lasten koettiin kehittyneen ulkoryhmässä liikunnallisissa taidoissa sekä saaneen rohkeutta liikunnallisuuteen. Toisaalta liikunnan määrää ulkoryhmässä pidettiin riittävänä ja tästä syystä lapsia saattaa sisäpuuhat kiinnostaa enemmän eikä tarvetta ohjatulle liikunnalle nähty enää päiväkotipäivän jälkeen.

Ohjaajat. Ohjaajien/vetäjien innostuneisuus, osaaminen ja motivaatio saivat kiitosta useassa vastauksessa. Lasten kerrottiin rakastavan vetäjiä koko sydämellään ja sen näkyvän kauas. Vastauksissa mietittiin myös eroavaisuuksia eri ulkoryhmien välillä sekä sitä, ettei ulkoryhmäkonsepti ole vakiinnuttanut paikkaansa, jolloin toiminta on ohjaajien aktiivisuuden ja mielenkiinnon varassa sekä lepää juuri aktiivisten vetäjien harteilla.

Kuvio 7. Kyselyssä ilmenneet tyytyväisyyden takaajat.

Tämän opinnäytetyön tuotoksena syntyvän esitteen kannalta tärkeimmät kysymykset olivat ”Mitä olisitte halunneet tietää ennen kuin lapsenne aloitti ulkoryhmässä?” ja ”Mitä uusien vanhempien tulisi mielestänne tietää ulkoryhmästä?”. Vanhemmat kokivat saaneensa kaiken tarvittavan tiedon aloittaessaan. Ulkoryhmässä tarvittava varustus (vaatteet, retkeily- ja liikuntavälineet) oli vanhempien mielestä oleellinen asia mitä vanhempien tulisi tietää lapsen aloittaessa ulkoryhmässä. Ulkoryhmän toiminnasta (viikko-ohjelma, päivärutiinit, retkeily, liikunta, leikki) kertominen oli vanhempien mielestä tärkeää. Myös tutkimuksellista tietoa ulkoryhmän vaikutuksista pidettiin kannattavana asiana mainita. Huolestuneisuutta herätti kodan savu ja pohdittiin miten esimerkiksi astmaatikko lapsi pärjäisi. Myös ryhmän aukioloaika 7.30-16.00 oli vanhempien mielestä oleellinen tieto, sillä se saattaa aiheuttaa vanhemmille erityisjärjestelyjä omista työajoista riippuen.

5.3 Tuotos eli esite ulkoryhmästä

Haastatteluista sekä kyselystä kerätty tieto oli keskeisessä asemassa esitteen rakentamisessa. Esitteeseen koottiin oleellista faktatietoa sekä historiaa Tervalepät -ulkoryhmästä sen pohjalta, mitä nykyiset vanhemmat olisivat itse toivoneet saavansa ennen kuin heidän lapsensa ryhmässä aloittivat. Lisäksi esitteeseen koottiin myös tietoja, jotka ryhmän varhaiskasvattajat kokivat oleellisiksi. Varhaiskasvattajilta kyseltiin myös, mitä

osiota he toiminnastaan haluavat korostaa ja ne näkyvät esitteessä. Varhaiskasvattajat esittivät omat toiveensa koskien esitteen ulkonäköä, esimerkiksi kuvitusta, mutta pitkälti esitteen tekijät saivat kuitenkin vapaat kädet. Valmis esite löytyy Liitteestä 3. Englannin kielisenä esite löytyy liitteestä 4.

Esitteen sisältöä varten koottiin yhteen kerätty teoretieto ulkoryhmätoiminnasta sekä varhaiskasvattajien haastatteluista saama tieto. Teoriatiedosta poimittiin lähinnä ulkoryhmätoiminnan ja luonnon positiivisia vaikutuksia lapsen kehitykselle sekä tietoa ulkoryhmätoiminnan sisällöistä kuten Metsämörri- ja Vihreä lippu- toiminnasta. Varhaiskasvattajilta koottiin tietoa ryhmän päivä- ja viikkorytmistä, sekä muita tärkeitä tietoja koskien ulkoryhmää, kuten ohjeistus oikeanlaiseen vaatetukseen sekä kuinka vanhempien osallisuus näkyy ryhmässä.

Kuva 1. Tervaleppien piha sekä kota.

Esitteen visuaalisuutta eli ulkonäköä varten keskusteltiin ryhmän varhaiskasvattajien kanssa heidän toiveistaan. Oli selvää, että tekstin tueksi haluttiin visuaalista materiaalia. Heiltä saatiin inspiraatioksi muualla Suomessa toimivien ulko- ja luontoryhmien esitteitä.

Lisäksi esitettä varten saatiin kuvituskuva oikeanlaisesta ulkovaatetuksesta. Varhaiskasvattajat toivoivat, että esitteen visuaalinen ilme sisältäisi heille tärkeä kodan (Kuva 1) sekä ryhmän nimeä kuvaavan tervalepän. Eritoten painotettiin kodassa olevan nuotion tärkeyttä ja sen he toivoivat olevan kuvituskuvasa keskeisessä asemassa. Valokuvia toivottiin myös heidän toiminnastaan vuodenaikojen mukaan jaoteltuna. Toimeksiantajien kanssa pohdittiin pienten vuodenaikojä kuvaavien kuvituskuvien teosta valokuvien ympärille. Kuvista toivottiin mahdollisimman luonnollisia sekä käsintehtyn näköisiä, eikä liian tietokoneellatehtyn näköisiä. Varhaiskasvattajat toivoivat myös esitteessä näkyvän heidän jokapäiväiset elementtinsä: vesi, ilma, tuli ja maa.

Kuva 2. Kuvituskuva Tervaleppien kodasta esitteeseen.

Esitteeseen toteutettiin kaikki heidän toiveensa tekijöiden toimesta kuitenkin käyttäen omaa luovuutta. Tekstit koottiin informatiivisiksi mutta ytimekkäiksi esitettä varten. Tekstit koottiin helppolukuisiksi sekä ymmärrettäviksi. Lisäksi esitteeseen koottiin kyselystä saatuja vanhempien kommentteja. Kuvituskuvia lisättiin raikastamaan tekstipainotteisia sivuja. Esitteen etusivuksi valikoitu kota nuotiota korostaen, koska sen kokonaisuuden toivottiin olevan tärkeässä asemassa esitteessä (Kuva 2). Olemassa olevaa vaatetuskuva elävöitettiin esitteen tekijöiden toimesta väreillä. Jokapäiväiset elementit kuvattiin esitteeseen piirroskuvin. Lisäksi toimintaa kuvaavien valokuvien rinnalle tehtiin vuodenaikoja kuvaavia pikkukuvia. Kaikki kuvituskuvat, lukuun ottamatta valokuvia toiminnasta, piirrettiin käsin sekä väritettiin värikynin, jotta esite olisi lukijan silmälle miellyttävämpi. Kirjaisintyyppi valittiin samaa käsin tehtyä -teemaa kunnioittaen.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA ARVIOINTI

Kehittämistyö onnistui tavoitteiden osalta. Kehittämismenetelmät olivat kehittämistyön kannalta riittävät ja toimivat, sekä niistä saatu tieto oli niin kehittämistyön, kuin ammatillisen kasvun kannalta syventävää. Kehittämismenetelmien pieni otanta oli tämän kehittämistyön osalta riittävä, mutta liian pieni tulosten analysoimiseen yleisemmällä tasolla. Prosessin aikana heräsi paljon ajatuksia siitä, että ulkoryhmätoimintaa tulisi olla enemmän tarjolla varhaiskasvatuksen piirissä.

6.1 Kehittämistyön arviointi

Tämän kehittämistyön tavoitteena oli vastata kysymyksiin ”Mitä on ulkoryhmätoiminta?”, ”Minkälaisia hyötyjä ulkoryhmästä ja luonnosta lapselle on?” sekä ”Mitä tietoa vanhemmat tarvitsevat ennen kuin lapsi aloittaa päiväkodin ulkoryhmässä?”. Tavoitteet saavutettiin kehittämismenetelmien avulla. Ulkoryhmän varhaiskasvattajille tehtyjen haastatteluiden avulla saatiin esille työntekijöiden näkökulma ja vanhemmille suunnatulla kyselyllä lasten vanhempien mielipiteet. Aiempi tieto eli opinnäytetyön teoriaosuus syvensi vastauksia kysymyksiin yleisemmällä tasolla.

Kehittämistyön tuotoksena syntyneen esitteen ensisijainen tarkoitus oli palvella toimeksiantajaa. Sen laatimisessa otettiin vahvasti huomioon toimeksiantajan mielipiteet ja toiveet sen sisällöstä. Kompromisseja lähinnä esitteen ulkonäköön liittyen jouduttiin tekemään aikataulullisista sekä visuaalisista syistä johtuen. Esite tehtiin palvelemaan uusia ulkoryhmän vanhempia, mutta opinnäytetyön tekijät antoivat oikeudet toimeksiantajalle esitteen käyttöön omien tarpeiden mukaan. Esite annettiin toimeksiantajalle myös sähköisessä muodossa, jolloin heillä tarjottiin mahdollisuus tulevaisuudessa muokata esitettä omien tarpeidensa mukaisesti.

Opinnäytetyö kokonaisuudessaan julkaistaan Theseus-palvelussa. Tämän myötä opinnäytetyö on yleisesti nähtävillä ja saatavilla sekä tätä kautta mahdollistetaan sen hyväksikäyttö myös tulevaisuudessa, jos ja kun uusia ulko- ja luontoryhmiä perustetaan. Opinnäytetyö jo itsessään oli yksi keino saattaa ulkoryhmätoimintaa yleisempään tietoon, sillä aiheesta keskustellessa hyvin harva on ollut tietoinen ulkoryhmätoiminnan olemassa olosta.

Luotettavuus kehittämistyössä tarkoittaa käyttökelpoisuutta. Kehittämistyössä syntyvän tiedon tulee ennen kaikkea olla hyödyllistä. (Toikko & Rantanen 2009, 121-122). Tämä kehittämistyö on tehty yhdelle toimeksiantajalle ja kuvaa yhden toimijan tapaa tehdä ulkoryhmätoimintaa. Kehittämistyön tulokset ja tuotos on tehty yhden ryhmän näkökulmasta, joten otos kehittämismenetelmissä on ollut pieni. Haastatteluissa tuli esille kahden ihmisen näkökulma ja vastausprosentti kyselyiden osalta jäi pieneksi ottaen huomioon myös kyselyn saaneiden pieni määrä. Näistä syistä johtuen kehittämismenetelmien tuloksia ei voi yleisemmällä tasolla tarkastella, mutta tämän opinnäytetyön kannalta otos oli riittävä.

Opinnäytetyön teoriaosuudessa pyrittiin käyttämään mahdollisimman tuoreita lähteitä ja tutkimustuloksia. Saatavuusongelmista johtuen jouduttiin turvautumaan myös vanhempaan lähdemateriaaliin, mutta ne valikoituvat sen perusteella, että niissä oleva tieto on käytettävissä myös tässä ajassa.

6.2 Oppimisprosessi ja ammatillinen kasvu

Opinnäytetyöprosessi alkoi aiheen valinnalla, jolloin tämän kehittämistyön aiheeksi valikoitui ulkoryhmätoiminta. Alkuvaiheessa opinnäytetyön tekijöiden tieto ulkoryhmätoiminnasta oli vähäistä, mutta jo ensimmäisen toimeksiantajan kanssa järjestetyn tapaamisen jälkeen aihe ja käsite ulkoryhmätoiminnasta alkoivat selkiintyä. Opinnäytetyöprosessin kuluessa tieto ulkoryhmätoiminnasta laajeni valtavasti niin teoriaan tutustuessa kuin kehittämistyön menetelminä käytettyjen haastatteluiden ja kyselyiden kautta.

Prosessin alussa tiedostettiin aikataulun olevan haastava. Tasapuolinen työnjako sekä jo olemassa olevien vahvuuksien käyttö helpottivat kehittämisprosessin kulkua. Molempien opinnäytetyön tekijöiden aiemmat oppimiskokemukset ovat onnistuneimpia intensiivisesti työskennellessä, joten tiivis aikataulu opinnäytetyön prosessissa koettiin ominaiseksi oppimistavaksi. Haitalliseksi ei myöskään koettu sitä, että opinnäytetyön tekijät olivat toisilleen lähes tuntemattomia, sillä samat ajatukset niin prosessin aikataulusta kuin sisällöstä tekivät yhteistyöstä helppoa. Opinnäytetyön suunnitelmaan tehtiin alustava aikataulu, jota prosessin kuluessa tarkennettiin ja tarpeen tullen muutettiin. Pääsääntöisesti prosessi toteutui suunnitelman aikataulun mukaan. Opinnäytetyön teoriaosuutta tehtiin pitkin prosessia, palautteen ja uusien ideoiden tullessa esiin. Teoriaosuus koettiin opinnäytetyön haastavimmaksi osuudeksi, sillä tietoa mikä nähtiin opinnäytetyön

kannalta oleellisimmaksi, oli ajoittain hankalaa löytää. Suuri osa ulkoryhmätoimintaa käsittelevistä lähteistä oli vieraskielisiä ja vaikka opinnäytetyöntekijöiden ruotsin ja englannin kielen taitoa voisi sanoa kiitettäväksi, osoittautui käännöstyö oletettua turhauttavammaksi.

Toimeksiantaja oli alusta asti ollut mielenkiinnolla ja innokkaasti mukana opinnäytetyön prosessissa, joka omalta osaltaan helpotti työn sujuvuutta. Harjoittelut prosessin aikana toimeksiantajan päiväkodissa helpottivat yhteydenpitoa ja tapaamisten sopimista toimeksiantajan kanssa. Viestintätaitojen merkitys korostui tiiviissä ja aikataulullisesti haastavassa prosessissa. Hyvä viestintä edesauttaa prosessin sujumista aikataulujen puitteissa ja ehkäisee väärinkäsityksiä.

Toinen opinnäytetyön tekijöistä, Mira Tuomi, suoritti opinnäytetyöprosessin aikana syventävän harjoittelun Itäharjun päivähoitoyksikön ulkoryhmässä. Tästä johtuen ulkoryhmätoiminnan sisäistäminen konkreettisella tasolla syventyi ja innostus ulkoryhmätoimintaan kasvoi. Yhteiset tapaamiset opinnäytetyön tekijöiden kesken kuitenkin mahdollistivat tiedon ja kokemusten jakamisen. Tämän opinnäytetyöprosessin myötä varhaiskasvatus on saamassa ainakin kaksi uutta lastentarhanopettajaa, jotka ovat valmiita ja kiinnostuneita tuomaan näkyväksi ulkopedagogiikan monipuolisia mahdollisuuksia.

6.3 Jatkotutkimus- ja kehittämisideat

Tiedonhaun vaiheessa huomattiin, kuinka vähän suomenkielistä materiaalia kokopäiväisistä ulkoryhmistä tai ulkopedagogiikasta löytyy. Jo tästä syystä tutkimus- ja kehittämisideoita on runsaasti. Opinnäytetyöprosessin aikana heräsi paljon ideoita siitä miksi ja miten ulkoryhmätoimintaa voisi lähteä tutkimaan ja kehittämään, jotta kokopäiväisesti toimivat ulkoryhmät vakiinnuttaisivat paikkansa suomalaisessa varhaiskasvatuksen järjestelmässä. Kuten opinnäytetyöstä käy ilmi, on ulkoryhmätoiminnalla monia positiivisia vaikutuksia lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen kannalta, joten ulkoryhmätoiminnan vakiintuminen varhaiskasvatuksen muotona olisi tulevaisuudessa toivottavaa.

Kehittämistyön tuloksista kävi ilmi, että ulkoryhmään on halukkaita enemmän kuin paikkoja on tällä hetkellä. Tarve uusille ulkoryhmille on siis ajankohtainen. Yksityisellä puolella luonto-päiväkodit ovat yleistymässä, mutta myös kunnallisella puolella olisi toivottavaa vastata palvelujen käyttäjien tarpeisiin. Tällä hetkellä ei löydy virallista tietoa olisiko

Turun kaupunkiin tulossa uusia kunnallisia ulkoryhmiä, mutta jonot Itäharjun päivähoitoyksikön ulkoryhmään puhuvat sen puolesta, että niitä pitäisi olla.

Voisi kuvitella, että ulkoryhmät olisivat kustannustehokkuuden kannalta kannattavia. Tutkimusten ja tässä opinnäytetyössä tehtyjen haastattelujen perusteella ulkoryhmän lapset ja aikuiset ovat harvoin sairaina. Terveinä pysyvät lapset tarkoittavat myös sitä, että heidän vanhempiensa tarvitsee harvemmin olla kotona sairaan lapsen kanssa poissa omasta työstään. Sanomattakin selvää, että sairaslomien väheneminen on työntäjän näkökulmasta kustannustehokasta. Uusia päiväkotia rakentaessa tai vanhoja päiväkotia remontoimassa, tulisi huomioida ulkoryhmien lisäämisen kannalta nousevat säästöt jo rakennuskustannuksissa. Ulkona toimivat ryhmät tarvitsevat pienemmät tilat sisätiloissa kuin kokonaan sisätiloissa toimivat ryhmät.

Kehittämistyön prosessin vaiheessa esiin nousi opinnäytetyöntekijöiden pohdinnoissa palveluohjauksen merkitys. Ulkoryhmätoiminnan vaikutukset lapsen kehitykselle ovat monipuolisia ja tätä näkökulmaa tulisi huomioida myös palveluohjauksessa, jotta lapset, jotka hyötyisivät parhaiten ulkoryhmätoiminnan monista mahdollisuuksista, saataisiin myös osallisiksi tätä varhaiskasvatuksen muotoa. Yleisenä oletuksena voisi pitää, että vanhemmat, joiden lapset ovat entuudestaan jo luonnosta kiinnostuneita ja liikkuvaisia hakeutuvat ulkona toimiviin varhaiskasvatusryhmiin.

Tämän opinnäytetyön tuloksissa nousi vahvasti esille työntekijöiden aktiivinen rooli ulkoryhmätoiminnassa. Ulkopedagogiikan käsite on myös riippuvainen siitä, miten työntekijät sen kokevat. Jo varhaiskasvatussuunnitelmassa tutkin ja toimin ympäristössäni-oppimisalue liittyy vahvasti ulkopedagogiseen toimintaan, joten olisi oleellista tutkia miten esimerkiksi Turun kaupungissa toteutetaan ulkona tapahtuvaa oppimista. Työntekijöiden näkökulmaa siitä, mitä ulkoryhmätoiminta on tai voisi olla saattaisi jo itsessään herättää työntekijöissä ajatuksia siitä, miten olemassa olevaa voisi kehittää. Vanhemmille suunnatussa kyselyssä nousi yhdessä vastauksessa esiin universaalimman tietopakettien tekeminen, joka kertoisi yleisimmin suuntaviivat ulkoryhmätoiminnalle.

Tiedonhakuvaiheessa ei löytynyt Suomessa tehtyjä tutkimuksia ulkoryhmätoiminnan vaikutuksista lapsen kehitykseen. Tässäkin opinnäytetyössä on nojattu ulkomailla tehtyihin tutkimuksiin, ja koska maiden erilaisilla ympäristöillä on vaikutusta, olisi mielenkiintoista ja tarvittavaakin tutkia asiaa myös suomalaisesta näkökulmasta. Todistetusti oppimisympäristönä luonto tarjoaa rajattomat mahdollisuudet lapsen kehityksen tukemiseen.

Suomessa, jopa kaupungeissa, luonto-mahdollisuudet ovat laajat. Ongelmallista tutkimuksien kannalta on tietenkin se, ettei kokopäiväisesti ulkona toimivia varhaiskasvatuksen ryhmiä ole montaa.

LÄHTEET

Ahonen, L. 2017. Vasun käyttöopas. Jyväskylä: PS-kustannus.

Alanen, L & Karila, K. 2009. Lapsuus, lapsuuden instituutiot ja lasten toiminta. Tampere: Vastapaino.

Bento, G. & Dias, G. 2017. The importance of outdoor play for young children's healthy development. Porto Biomedical Journal Vol. 2 Issue 5. Saatavilla https://ac.els-cdn.com/S2444866416301234/1-s2.0-S2444866416301234-main.pdf?_tid=f9fc7b3c-16e7-11e8-8870-00000aacb361&acdnat=1519204811_018a0c191d4ad1e5b99ced41abc84f90

Dahlgren, L., Sjölander, S., Strid J. & Szczepanski, A. 2007. Utomhuspedagogik som kunskapskälla – Närmiljö blir lärmiljö.

Fredriksson, L. 2017. En handbok i utomhuspedagogik. Viitattu 21.2.2018. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/125806/Handbok%20-%20fredriksson_lotta.pdf?sequence=2

Friluftsförbundet 2018. Pedagogiken. Viitattu 19.2.2018. <https://www.friluftsförbundet.se/detta-gor-vi/forskolor-och-skolor/pedagogiken/>

Friluftsförbundet 2018. Friluftsförbundet i förskolan. Viitattu 20.2.2018. https://www.friluftsförbundet.se/globalassets/5.-friluftsförbundet-i-förskolan/broschyre/förskolan_broschyre_a5_low-res.pdf

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2015. Tutki ja kirjoita. 20.painos. Helsinki: Tammi.

Hujala, E.; Puroila, A.; Parrila, S. & Nivala, V. 2007. Päivähoidosta varhaiskasvatukseen. Hyvinvää: Edufin.

Hujala, E. & Turja, L. 2017. Varhaiskasvatuksen käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus.

Kalland, M. 2014. Mistä syntyy laadukas varhaiskasvatus? Luentomateriaali seminaarissa Päivähoidosta varhaiskasvatukseen. 12.9.2014. Mannerheimin Lastensuojeluliitto.

Kananen, J. 2014. Toimintatutkimus kehittämistutkimuksen muotona: miten kirjoitan toimintatutkimuksen opinnäytetyönä? Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Knight, S. 2009. Forest schools and outdoor learning in the early years. London: SAGE.

Koivunen, P. & Lehtinen, T. 2015. Kasvu kiikarissa – Havainnoinnin käsikirja varhaiskasvattajalle. Jyväskylä: PS-kustannus.

Kronqvist, E. & Kumpulainen, K. 2011. Lapsuuden oppimisympäristöt – eheä polku varhaiskasvatuksesta kouluun. Helsinki: WSOYpro Oy.

Leikkipäivä 2016. Metsä leikittää ja rauhoittaa. Viitattu 9.4.2018. www.leikkipäivä.fi > Metsä leikittää luonto rauhoittaa.

Linköpings Universitet 2018. Utomhuspedagogik. Viitattu 20.2.2018. <https://old.liu.se/ikk/ncu?l=sv>

Metsämörri ohjaajat 2018. Info. Viitattu 11.4.2018. <https://www.metsamorriohjaajat.info/>

MLL 2018a. Lapsen kasvu ja kehitys. Viitattu 19.2.2018 www.mll.fi > Vanhemmille > Lapsen kasvu ja kehitys.

MLL 2018b. 3-4 v. Viitattu 19.2.2018 www.mll.fi > Vanhemmille > Lapsen kasvu ja kehitys > 3-4 v.

MLL 2018c. 4-5 v. Viitattu 19.2.2018 www.mll.fi > Vanhemmille > Lapsen kasvu ja kehitys > 4-5 v.

Nikkinen, I. 2000. Metsämörri. Nurmijärvi: Kirjakas Ky.

Nurmilaakso, M. & Välimäki, A. 2011. Lapsi ja kieli – Kielellinen kehittyminen varhaiskasvatuksessa. Helsinki: Unigrafia Oy.

Opetushallitus 2016. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Tampere. Saatavilla sähköisesti osoitteessa: http://www.oph.fi/download/179349_varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2016.pdf

Parikka-Nihti, M. & Suomela, L. 2014. Iloa ja ihmettelyä – Ympäristökasvatus varhaislapsuudessa. Jyväskylä: PS-kustannus.

Peimarin latu ja polku 2018. Metsämörri. Viitattu 11.4.2018. https://www.peimarinlatuja-polku.net/nain_liikumme/metsamorri/

Polvinen, K., Pihlajamaa, J. & Berg, P. 2012. Luonnosta hyvinvointia lapsille ja nuorille - Kuvia hyvinvointivaikutuksista, palveluista ja malleista palveluiden kehittämiseen. Kansallinen Hyvinvointiverkosto. Saatavilla sähköisesti https://media.sitra.fi/2017/02/27174148/Luonnosta_hyvinvointia_lapsille_ja_nuorille-2.pdf

Reunamo, J. 2014. Varhaiskasvatuksen kehittäminen – Kehitystehtäviä ja ratkaisumalleja. Jyväskylä: PS-kustannus.

Sahi, V. 2014. Koulumetsäopas – Käsikirja koulujen ja päiväkotien lähimetsien käyttöön ja turvaamiseen. Suomen luonnonsuojeluliitto ry. Saatavilla sähköisesti <https://www.sll.fi/mita-me-teemme/ymparistokasvatus/koulumetsat/liitetiedostot/Koulumetsaopas2014.pdf>

Salonen, K. 2013. Näkemyksiä tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön – opas opiskelijoille, opettajille ja TKI-henkilöstölle. Turku: Turun ammattikorkeakoulu.

Szczepanski, A. 2006. Outdoor education – Authentic Learning in the Context of Landscape Literary education and sensory experience. Perspective of Where, What, Why, How and When of learning environments. Inter-disciplinary context and the outdoor and the indoor dilemma. Viitattu 20.4.2018. Saatavilla sähköisesti osoitteessa: https://old.liu.se/ikk/ncu/ncu_filarkiv/Forskning/1.165263/AndersSzczepanski.pdf

Suomen latu 2018. Luonnossa kotonaan. Viitattu 19.2.2018. www.suomenlatu.fi > Ulkoile > Lasten toiminta > Luonnossa kotonaan.

Suomen latu 2018. Metsämörri. Viitattu 11.4.2018. www.suomenlatu.fi > Ulkoile > Lasten toiminta > Metsämörri

Toikko T. & Rantanen T. 2007. Tutkimuksellinen kehittämistoiminta. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy – Juvenes Print

Turku 2017. Turun kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma. Viitattu 17.2.2018. Saatavilla sähköisesti osoitteessa: https://www.turku.fi/sites/default/files/atoms/files//turun_varhaiskasvatussuunnitelma_150517.pdf

Tuomaala, T. & Myyryläinen, M. 2002. Luonto Tutuksi. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Vihreä lippu 2018. Esittely. Viitattu 19.2.2018. <http://vihrealippu.fi/>

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.

Vilkkä, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Virtuaalinen ammattikorkeakoulu 2018. Haastattelu. Viitattu 12.4.2018. <http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojak-sot/030906/1144934265902/1144934468296/1144934658929/1146047870666.html>

Wahlström, R. & Juusola, M. 2017. Vihreä hoiva ja kasvatus. Helsinki: Kustannusyhtiö Artemia

YLE uutiset 2015. Ulkopäiväkoti kehittää lasten motoriikkaa hyvin – vilu ei vaivaa, kun liikkuu. Viitattu 11.4.2018. <https://yle.fi/uutiset/3-7793084>

Webropol-kysely vanhemmille

Terve, terve Tervaleppä

Kysely vanhemmille ulkoryhnätoiminnasta

1. Miksi olette halunneet lapsenne ulkoryhmään? *

2. Mitä olisitte halunneet tietää ennen kuin lapsesi aloitti ulkoryhmässä? *

3. Mitä uusien vanhempien tulisi tietää mielestänne ulkoryhmästä? *

4. Ulkoryhnätoiminnasta on tutkitusti paljon hyötyä lapsen kokonaisvaltaiselle kehitykselle. Oletteko huomanneet tämän omassa lapsessanne? Kerro esimerkein. *

5. Näkyykö ulkoryhnätoiminta päiväkodin ulkopuolisessa elämässä (koti, harrastukset, yms.)? Kerro esimerkein. *

6. Tuleeko mieleen ruusuja tai risuja? Sana on vapaa, joten voitte kertoa meille, jos teillä tulee jotain oleellisia ajatuksia liittyen ulkoryhnätoimintaan.

Info ja valokuvien käyttö lupa vanhemmille

Hei!

Olemme sosionomi-opiskelijoita Turun Ammattikorkeakoulusta. Suuntaudumme varhaiskasvatukseen, eli olemme siis tulevia lastentarhanopettajia. Teemme opinnäytetyömme Tervaleppien ryhmään. Opinnäytetyömme tuotoksena valmistuu esite ulkoryhmätoiminnasta, ennen kaikkia palvelemaan uusia ryhmäläisiä ja heidän vanhempiaan.

Osana opinnäytetyötämme teemme kyselyn teille Tervaleppä-ryhmäläisten vanhemmille. Kysely on sähköinen ja saatte osoitteen kyselyyn heti sen ollessa valmis. Toivomme teidän vastaavan kyselyyn, sillä teidän vanhempien mielipiteet ovat tärkeä osa opinnäytetyötämme. Vastaukset käsitellään anonyymisti. Käytämme esitteessä mahdollisesti lainauksia vastauksistanne, mutta tällöinkin nimettömänä.

Aloitamme harjoittelun Viinamäenkadun päiväkodissa viikolla 10, jolloin vastaamme myös mielellämme teitä askarruttaviin kysymyksiin. Alla on myös sähköpostiosoitteemme, ja meihin voi olla yhteydessä myös sitä kautta.

Tarkoituksenamme on myös käyttää valokuvia apuna kertomaan ulkoryhmätoiminnasta ja pyydämmekin teiltä lupaa käyttää lapsienne kuvia esitteessä. Pyydämme teitä palauttamaan lapun alaosan meille, josta selviää haluatteko lapsenne näkyvän kuvissa.

Yhteistyöterveisin,

Sanna Lahti ja Mira Tuomi

sanna.lahti@edu.turkuamk.fi

mira.tuomi@edu.turkuamk.fi

Valokuvauslupa

Lapseni saa _____

Lapseni ei saa _____

näkyä valokuvissa, joita käytämme opinnäytetyönä valmistuvassa esitteessä ulkoryhmätoiminnasta.

Lapsen nimi : _____

Huoltajan allekirjoitus: _____

Tulostettava versio esitteestä

Tervetuloa!
Tervaleppiin!

Tervalepät on Itäharjun päivähoitoyksikön ulko- ja luontoryhmä. Ryhmä koostuu noin 14 lapsesta, jotka ovat noin 3-5-vuotiaita sekä kahdesta varhaiskasvattajasta: lastentarhanopettajasta sekä lastenhoitajasta.

Ryhmä on auki 7.30-16.00.

Viinämäenkatu 7

20540 Turku

040-1283363

Itäharjun päivähoitoyksikkö

Parasta toimintaa lapsille!
-vanhempi

Rentoa elämää!
-vanhempi

Hienoa, että lapset saavat olla ulkona ja liikkua tarpeeksi päivän aikana.
-vanhempi

Tietoa toiminnasta

Ulkoryhmä on ollut Annukka Stoltin haaveena jo vuosien ajan ja haave toteutui vihdoinkin vuonna 2014, jolloin perustettiin ensimmäinen kunnallinen ulko- ja luontoryhmä Tervalepät.

Toiminnan perustana on ulkoilmaelämä, jota toteutetaan säällä kuin säällä vuoden ympäri ulkoillen, lähiluonnossa retkeillen sekä monipuolisesti liikkuen aikuisten läsnä ollessa.

Leikkivälineet löydetään ensisijaisesti luonnosta sekä lapsille mahdollistetaan pitkäkestoinen leikki. Toiminnassa näkyy lisäksi kestävä elämäntavan arvojen vaaliminen.

Lapset leikkivät ja liikkuvat luonnossa kiireettömästi samalla taitojen kehittyessä osin itsestään. Useat tutkimukset tukevat käsitystä, että ulkoryhmällä on positiivisia vaikutuksia lapsen kehityksen eri osa-alueilla, esimerkiksi:

- Motoriset sekä kielelliset taidot kehittyvät
- Mielikuvitus ja luontotietous lisääntyvät
- Lapset ovat terveempiä
- Keskittyminen ja rauhallisuus lisääntyvät
- Vuorovaikutustaidot kehittyvät

Lapset ulkoilevat päivästä noin 6-7 tuntia, eli liikuntasuositus täyttyy päivän aikana helposti. Toiminta on Turun varhaiskasvatussuunnitelman mukaista sekä pitkälti lapsilähtöistä. Pedagogiset tavoitteet täyttyvät pitkin päivää.

Tervalepät käyvät paljon metsäretkillä sekä opettelevat uusia liikuntataitoja. Toimintaan sisältyy lisäksi telttä- sekä metsäviikkoja.

Varhaiskasvatussuunnitelman mukainen vanhempien osallisuus toteutuu kuukausittain järjestettävän yhteisen toiminnan merkeissä (mm. rakennusprojektit, teatteri-illat).

Aikataulut eivät ole lukkoon lyötyjä
 vaan toimintaa muutetaan tilanteiden
 mukaan sekä lasten ehdoilla.

Muistathan lapsen omat eväät
 maanantain Metsäretkelle!

Ulkoryhmätoiminnassa näkyy
Metsämörri- sekä Vihreä lippu-
toiminta.

Metsämörri-toiminta on luotu
tavoitteenaan ympäristö- ja
luontokasvatus. Lapset innostetaan
leikkimään, liikkumaan,
ihmettelemään ja tutustumaan
lähiluontoon kahden eri hahmon
avulla. Metsämörri ja Pilkku ovat
lasten ja eläinten ystäviä, joka asuvat
metsässä. Lapset on jaoteltu ikänsä
mukaisesti ryhmiin; 3-4-vuotiaat
Myttyset ja 5-6-vuotiaat Mörriit.

Vihreä lippu on päiväkotien kestävä kehityksen ohjelma. Sen periaatteissa korostuu lasten osallisuus aktiivisina projektin toimijoina, ympäristökuormituksen vähentäminen ja kestävä kehityksen kasvatus jokapäiväisessä toiminnassa.

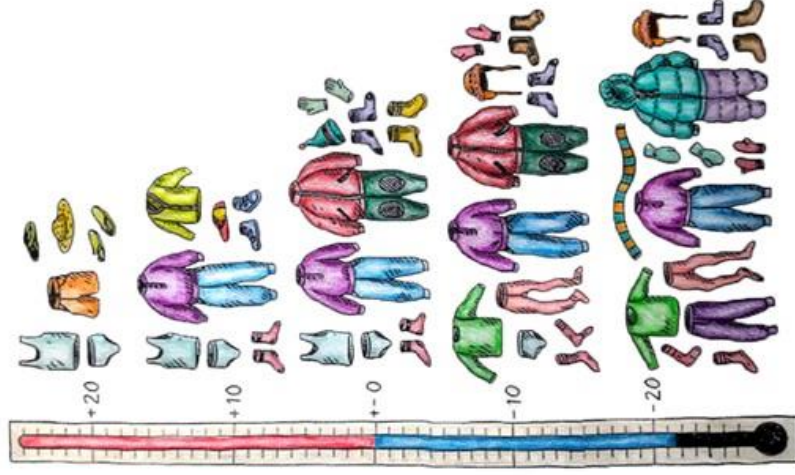

Päivittäin ulkoryhmässä näkyvät elementit

ilma, maa, tuli ja vesi.

Perusvaatetus riittää, sillä lapset liikkuvat ja touhuilevat paljon, joten vaatteiden kulumiselta ei voi vältyä. Muistakaa kerrospukeutumisen sekä varavaatteet!

Ryhmän kanssa luistellaan sekä hiihdetään paljon, joten niihin sopivat varusteet olisi hyvä hankkia.

Tulostettava versio esitteestä englanniksi

Welcome to
Tervaleppäs!

Tervaleppäs is an outside group in the Itäharju day care unit. The group consists of 14 children between the ages of 3 and 5 and of 2 educators: a kindergarten teacher and a nursery nurse.

The group is open from
7.30-16.00

Viinamäenkatu 7

20540 Turku

040-1283363

Itäharjun päivähoitoyksikkö

Relaxed life!
-parent

The best activity for children!
-parent

Info

The group has been a dream of Annukka Stolt for many years and that dream finally came true in 2014 when the first municipal outdoor group was formed, Tervaleppäs.

The basis of the activity in Tervaleppä group is life in the outdoors year around despite the weather, being outside, taking trips to the near nature and moving diversely with adults being present. Toys are mainly found in the nature and long-lasting play is enabled. The values of sustainable development play big part in the activity.

The children play and move in the nature without any rush and their skills improve partly on their own. Many studies support the perception that outdoor group has positive affects on different areas in childrens development, for example:

- Motoric and linguistic skills improve
- Imagination and nature-knowledge increases
- The children are healthies
- Concentration and tranquility inceases
- Skills in interaction develop

The children are outside 6-7 hours a day so the daily recommendation for moving fills up easily during the day. The activity of the group is based on the Core curriculum for early childhood education and care (Vasu) of the city of Turku and is mainly child-centered. Pedagogical goals are filled throughout the day. Fervaleppäs go for forest trips a lot and learn new physical skills. Tent and forest weeks are also included in the activity.

Participation of the parents based on Vasu is being organized by monthly get-togethers (for example building projects, theater evenings).

Timetables are not solid as the activities can be changed within the situations and in terms of the children.
Please remember your child's own snack on Monday for the forest trip!

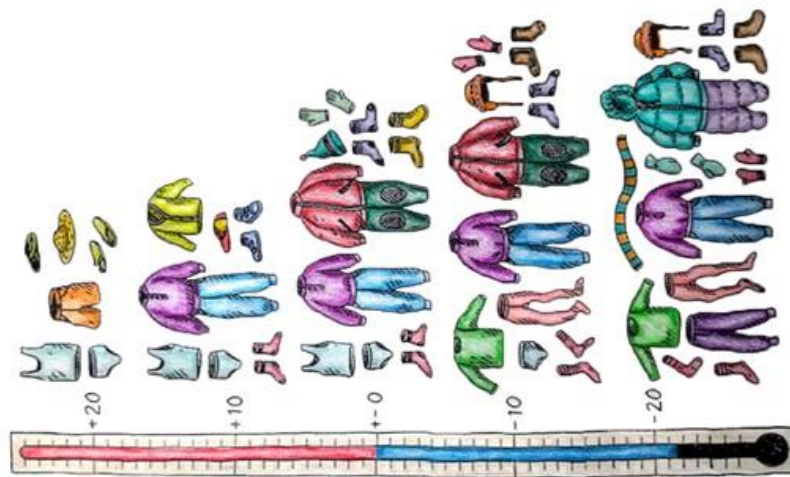
Metsämörri-activities and The Green flag are visible in the outside group.

Metsämörri-activity is created for environmental and nature education. In the activities the children are inspired to play, move, wonder and explore the near nature with the help of two characters. Metsämörri and Pilkku are friends of the children and animals who live in the forest. Children are divided into small groups based on their age; 3-4-year-olds Myttyset and 5-6-year-olds Mörriit.

Basic wardrobe is enough because the children move and play around a lot, so you cannot stop the wearing and tearing of the clothes. Layer dressing is recommended. Please, remember the extra set of clothes to be held in daycare.

We skate and ski a lot, so it would be good to get the equipment for those.

The Green flag is program of sustainable development in daycares.

In its principals childrens participation as active doers in the projects is highlighted, the subtraction of straining of the nature and education of the sustainable development in everyday activities.

The four elements air, earth, fire and water are visible in the everyday activities in the Tervaleppä group.

